

Raportul special

Adaptarea la schimbările climatice în UE

Acțiunile nu se ridică la înălțimea ambițiilor

CURTEA DE
CONTURI
EUROPEANĂ

Cuprins

	Puncte
Sinteză	I-VIII
Introducere	01-11
De ce este importantă adaptarea la schimbările climatice	01-06
Cadrul pentru adaptarea la schimbările climatice	07-09
Rolurile și responsabilitățile UE și ale statelor membre	10-11
Sfera și abordarea auditului	12-15
Observații	16-76
Cadrul UE de adaptare la schimbările climatice este solid, dar raportarea nu este eficace, iar gradul de cunoaștere la nivel local este scăzut	16-43
Un cadru solid al UE pentru adaptarea la schimbările climatice	16-20
Cadrele naționale de adaptare la schimbările climatice sunt, în general, în concordanță cu strategia UE	21-30
Raportare ineficientă și insuficientă privind acțiunile de adaptare la schimbările climatice în UE	31-35
Instrumentele, strategiile și planurile UE de adaptare la schimbările climatice sunt puțin cunoscute la nivel local	36-43
Finanțarea UE pentru adaptarea la schimbările climatice: proiectele relevante sunt greu de urmărit și favorizează soluții pe termen scurt în detrimentul celor pe termen lung	44-76
Finanțarea alocată de UE pentru adaptarea la schimbările climatice este greu de urmărit	44-52
Proiectele de „adaptare la schimbările climatice” finanțate de UE preferă soluții pe termen scurt în detrimentul celor pe termen lung	53-76

Concluzii și recomandări

77-83

Anexă

Anchetă privind adaptarea la schimbările climatice

Acronime

Glosar

Răspunsurile Comisiei

Calendar

Echipa de audit

Sinteză

I Fenomenele climatice și meteorologice extreme, cum ar fi valurile de caniculă, seceta și inundațiile, sunt din ce în ce mai frecvente și mai grave. Nevoia de adaptare la aceste condiții climatice este urgentă și reală. În timp ce acțiunile de atenuare a schimbărilor climatice reduc emisiile de gaze cu efect de seră, acțiunile de adaptare au ca scop ajustarea la schimbările climatice pentru a le reduce impactul. Acțiunile de atenuare nu pot preveni singure efectele schimbărilor climatice, chiar dacă se reușește reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

II UE a publicat prima sa strategie de adaptare la schimbările climatice în 2013, iar în 2021 a publicat-o pe cea de-a doua, confirmând vulnerabilitatea ridicată a UE la acest fenomen. În ultimul deceniu, valoarea medie a pierderilor economice cauzate de fenomenele climatice extreme în UE s-a ridicat la 26 de miliarde de euro pe an. Strategia stabilește obiectivul ca Uniunea să devină rezilientă la schimbările climatice până în 2050. Acest obiectiv este consacrat și în [Legea europeană a climei](#) din 2021. Având în vedere caracterul transversal al acțiunilor legate de adaptarea la schimbările climatice, este dificil să se estimeze la cât se ridică finanțarea acordată de UE pentru acest domeniu. Se poate totuși considera că cel puțin 8 miliarde de euro în perioada 2014-2020 și 26 de miliarde de euro în perioada 2021-2027 au fost prevăzuți în buget pentru adaptarea la schimbările climatice.

III Obiectivul acestui audit a fost de a evalua cadrul UE pentru adaptarea la schimbările climatice și finanțarea pusă la dispoziție de Uniune, precum și modul în care acestea abordează impactul schimbărilor climatice în UE. Curtea a examinat dacă strategiile și planurile naționale și ale UE au oferit un cadru solid pentru adaptarea la schimbările climatice și dacă acopereau mecanisme de raportare și sensibilizarea la nivel local cu privire la strategiile, planurile și instrumentele UE. De asemenea, s-a analizat dacă o serie de proiecte selectate de adaptare la schimbările climatice, finanțate de UE în perioada 2014-2020, au contribuit în mod eficace la adaptare. Sfera auditului nu a inclus acțiunile UE și sprijinul acordat pentru adaptarea la schimbările climatice în țări terțe.

IV Curtea a decis să efectueze acest audit având în vedere prioritatea ridicată a subiectului și semnificația sa. Ea speră că recomandările și constatările sale vor aduce o contribuție utilă la îmbunătățirea cadrului general privind adaptarea la schimbările climatice, cu scopul de a combate mai bine impactul acestui fenomen. De asemenea, Curtea preconizează că va ajuta astfel UE să își concentreze finanțarea pe acțiuni adaptate la condițiile climatice actuale și viitoare și să promoveze soluții pe termen lung pentru adaptarea la schimbările climatice.

V Curtea a constatat că, în ansamblu, cadrul UE pentru politica de adaptare la schimbările climatice este unul solid. În același timp, s-a observat că statele membre au utilizat uneori date științifice neactualizate când au elaborat documentele strategice naționale legate de adaptarea la schimbările climatice. În general, cadrele naționale de adaptare la schimbările climatice supuse auditului erau în concordanță cu strategia UE în materie, deși Curtea a identificat totuși priorități contradictorii la nivel sectorial și regional. Acestea corespundeau unor nevoi aflate în contradicție, și anume creșterea suprafețelor irigate și reducerea consumului de apă.

VI Curtea a constatat, de asemenea, că raportările statelor membre privind adaptarea la schimbările climatice erau insuficiente și prezentau o utilitate limitată pentru urmărirea progreselor și sprijinirea deciziilor viitoare de politică. Curtea a desfășurat o anchetă statistică în rândul a 400 de municipalități și a constatat că acestea nu cunoșteau, în mare parte, strategiile și planurile de adaptare la schimbările climatice și nu foloseau instrumentele puse la dispoziție de UE (Climate-ADAPT, Copernicus și Convenția primarilor).

VII Întrucât adaptarea la schimbările climatice este un domeniu transversal, finanțarea relevantă din partea UE este repartizată în cadrul mai multor politici diferite ale UE, cum ar fi cele privind agricultura, coeziunea și cercetarea. Peste jumătate din cele 36 de proiecte incluse în eșantionul Curții (19) au abordat în mod eficace riscurile climatice. 13 au avut un impact redus sau chiar niciunul asupra creșterii capacității de adaptare la schimbările climatice. De asemenea, există riscul ca 2 proiecte să ducă la o adaptare inadecvată. Printre exemplele de adaptare inadecvată se numără promovarea irigației unei suprafețe mai mari în loc să se treacă la culturi care consumă mai puțină apă, construirea de diguri în loc de relocarea locuitorilor din zonele de coastă expuse riscului de inundații sau de eroziune și investițiile în tunuri de zăpadă artificială, în loc să se pună accentul pe turismul pe tot parcursul anului. Din cauza acestor deficiențe, există riscul ca politica și acțiunile UE de adaptare să nu țină pasul cu schimbările climatice.

VIII Pe baza constatărilor sale, Curtea recomandă Comisiei:

- (1) să îmbunătățească raportarea privind adaptarea la schimbările climatice prin intermediul unor indicatori comuni, pentru a măsura progresele înregistrate și pentru a monitoriza urmarea dată deficiențelor identificate;
- (2) să dezvolte și să promoveze mai bine instrumentele UE de adaptare la schimbările climatice pentru a spori utilizarea acestora și a promova schimbul de cunoștințe;
- (3) să se asigure că toate proiectele relevante finanțate de UE sunt adaptate la condițiile climatice actuale și viitoare, consolidând promovarea unor soluții pe termen lung pentru adaptarea la schimbările climatice.

Introducere

De ce este importantă adaptarea la schimbările climatice

01 Acordul de la Paris are ca obiectiv limitarea încălzirii globale la 1,5 °C față de nivelurile preindustriale (1850-1900). Or, conform ultimului raport al Grupului interguvernamental privind schimbările climatice (IPCC), există 50 % șanse ca pragul de 1,5 °C să fie atins până în 2030-2035¹. Datele recente pentru Europa arată că temperatura medie pentru perioada 2018-2022 a fost cu aproximativ 2,2 °C mai mare decât nivelurile preindustriale. 2023 a fost anul cel mai cald înregistrat vreodată, cu o creștere a temperaturii globale de aproape 1,5 °C².

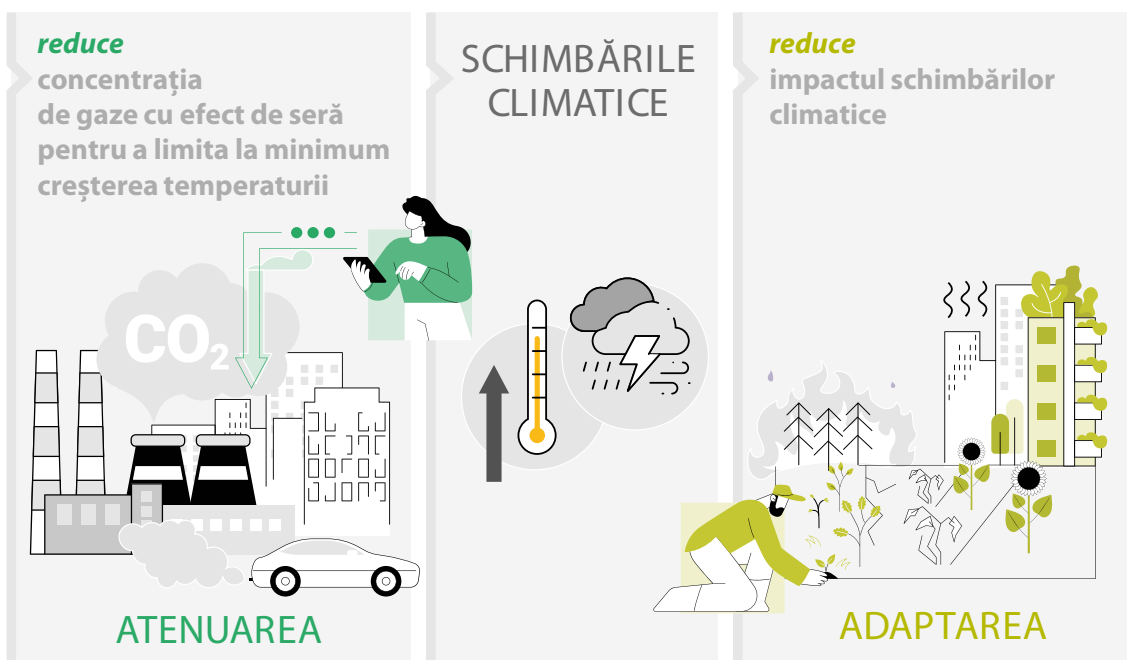
02 Acțiunile de atenuare a schimbărilor climatice urmăresc să reducă emisiile de gaze cu efect de seră. Aceste acțiuni nu pot preveni singure efectele schimbărilor climatice care se produc deja, chiar dacă eforturile globale de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră dau rezultate. În prezent, UE produce mai puțin de 7 % din emisiile globale de gaze cu efect de seră³. Eforturile de adaptare la schimbările climatice devin din ce în ce mai necesare, iar adaptarea este esențială ca o completare la măsurile de atenuare (*figura 1*).

¹ *Climate change 2023 – Synthesis report – Summary for Policymakers.*

² *Serviciul Copernicus privind schimbările climatice, Global Climate Highlights 2023.*

³ *Statista, Distribution of greenhouse gas emissions worldwide in 2022.*

Figura 1 – Complementaritatea dintre atenuare și adaptare

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

03 *Caseta 1* prezintă adaptarea la schimbările climatice și alte concepte conexe. Raportul IPCC din 2023⁴ a evidențiat deficiențele în materie de adaptare la nivel mondial, care vor continua să se adâncească. De asemenea, a arătat că actualele fluxuri financiare globale pentru adaptare sunt insuficiente și că există situații de adaptare inadecvată.

⁴ Summary of the sixth IPCC assessment report (AR6) – Climate Change, martie 2023.

Caseta 1

Adaptarea la schimbările climatice

Procesul de adaptare la clima actuală sau preconizată și la efectele acesteia. Nu este vorba de un răspuns de urgență punctual, ci de o serie de măsuri de prevenire, protecție și pregătire pentru a combate pericolele (cum ar fi secetele sau creșterea nivelului mării), expunerea (cum ar fi deficitul de apă) și vulnerabilitatea (cum ar fi sărăcia sau lipsa instruirii). O politică de adaptare este, în esență, o politică de anticipare a impacturilor schimbărilor climatice, plus măsuri de combatere a acestora. Aceasta include, de asemenea, valorificarea oportunităților care pot apărea ca urmare a schimbărilor climatice (de exemplu, noi culturi sau randamente mai mari ale producției).

Adaptare inadecvată

O adaptare care accentuează vulnerabilitatea sau expunerea la schimbările climatice în loc să o reducă.

Reziliență la schimbările climatice

Merge dincolo de adaptarea la schimbările climatice, acoperind capacitatea de a se pregăti pentru impactul schimbărilor climatice, de a-și reveni în urma acestuia și de a se adapta la el.

Sursa: IPCC, Agenția Europeană de Mediu (AEM), [Convenția-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice](#), Glosar.

04 Potrivit AEM⁵, valurile de caniculă, seceta, inundațiile și precipitațiile abundente sunt fenomenele meteorologice extreme raportate cel mai frecvent. Majoritatea statelor membre costiere au semnalat fenomene de eroziune costieră și creșterea nivelului mării⁶. AEM menționează următoarele riscuri principale pentru: sănătate, mediul construit (adică orașele, drumurile, podurile), energie, regiunile marine și cele costiere, agricultură, silvicultură, gospodărirea apei și biodiversitate⁷.

⁵ *Is Europe on track towards climate resilience? – Status of reported national adaptation actions in 2023.*

⁶ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei (2023) 932: *Assessment of progress on climate adaptation in the individual member states according to the European Climate Law.*

⁷ AEM, *European climate risk assessment*, 2024.

05 Fenomenele climatice și meteorologice extreme sunt din ce în ce mai frecvente și mai grave⁸. Numărul de dezastre a crescut brusc în consecință în UE în ultimele două decenii, la fel ca și nivelul prejudiciilor cauzate. Exemplele recente variază de la incendii de pădure de o amploare fără precedent (de exemplu, în Grecia și Spania în 2023) până la inundații (de exemplu, în Italia și Slovenia în 2023; Franța în 2024), valuri de caniculă și secetă devastatoare (de exemplu, în întreaga UE în 2022; în Spania în 2024).

06 Valoarea pierderilor economice cauzate de fenomenele climatice extreme în UE a ajuns în ultimul deceniu la o medie de 26 de miliarde de euro pe an⁹. Expunerea economiei actuale a UE la o încălzire globală cuprinsă între 1,5 °C și 3 °C peste nivelurile preindustriale – această estimare fiind una prudentă – ar duce la pierderi economice anuale variind între 42 de miliarde și 175 de miliarde de euro¹⁰.

⁸ Grupul interguvernamental privind schimbările climatice, *Weather and Climate extreme events in a changing climate*, 2021.

⁹ Eurostat, *Climate related economic losses*.

¹⁰ Proiectul PESETA IV al JRC – *Task 14 – Economic analysis of selected climate impact*, 2020.

Cadrul pentru adaptarea la schimbările climatice

07 *Figura 2* prezintă pe scurt cadrele internaționale și cadrul UE privind adaptarea la schimbările climatice.

Figura 2 – Cadrele internaționale și cadrul UE privind adaptarea la schimbările climatice: elemente principale

La nivel internațional

Acordul de la Paris

- ▶ **Obiectiv global** privind adaptarea
- ▶ Planificarea și monitorizarea adaptării
- ▶ **Cooperarea** cu țările în curs de dezvoltare

Obiectivul de dezvoltare durabilă nr. 13 – Acțiuni în domeniul climei:

Întreprinderea unor acțiuni urgente pentru combaterea schimbărilor climatice și a efectelor acestora

- ▶ Ținta 13.1: **Consolidarea rezilienței și a capacității de adaptare** la riscurile legate de climă și la calamitățile naturale în toate țările

La nivelul Uniunii Europene

Legea europeană a climei

- ▶ Îmbunătățirea **capacității de adaptare**, consolidarea rezilienței, reducerea vulnerabilității la schimbările climatice
- ▶ **Politici coerente** privind adaptarea

Regulamentul privind guvernanța uniunii energetice și a acțiunilor climatice

- ▶ **Raportare** cu privire la adaptarea la schimbările climatice (articolele 17 și 19)

Strategia UE privind adaptarea la schimbările climatice și documentele de evaluare a riscurilor climatice în UE*

- ▶ O Europă rezistentă la schimbările climatice până în 2050

* Comunicarea Comisiei privind gestionarea riscurilor climatice și AEM, *European climate risk assessment*, 2024.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

08 Prima strategie a UE de adaptare la schimbările climatice a fost publicată în 2013. Evaluarea sa din 2018¹¹ a confirmat că această strategie și-a îndeplinit în linii mari obiectivele, dar a concluzionat că Europa rămâne foarte vulnerabilă la consecințele schimbărilor climatice. În februarie 2021, a fost publicată noua Strategie a UE privind adaptarea la schimbările climatice, cu obiectivul ambițios de „a construi o Europă rezilientă la schimbările climatice până în 2050”, astfel cum prevede [Legea europeană a climei](#).

09 *Figura 3* prezintă cele patru obiective principale ale noii strategii a UE privind adaptarea la schimbările climatice.

Figura 3 – Strategia UE privind adaptarea la schimbările climatice, 2021

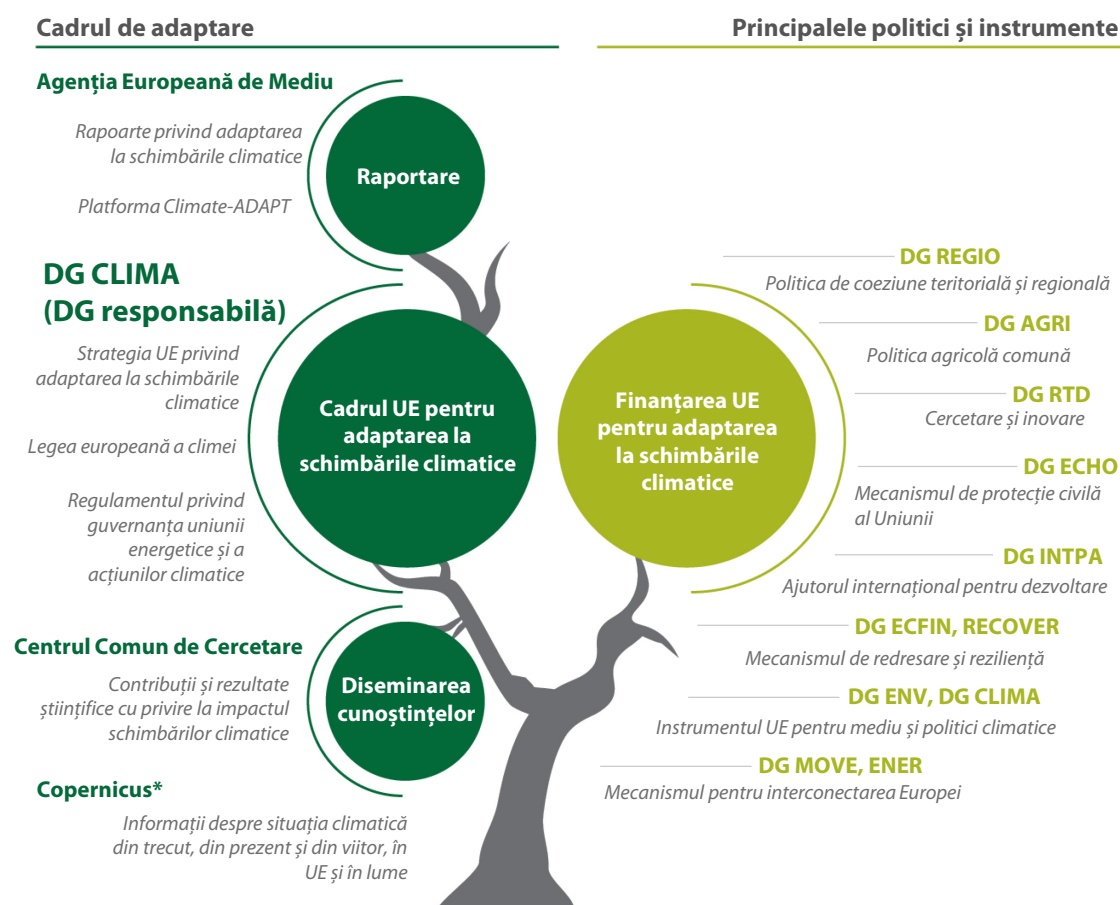
Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza Strategiei UE privind adaptarea la schimbările climatice, 2021.

¹¹ Raportul Comisiei către Parlamentul European și Consiliu privind punerea în aplicare a Strategiei UE privind adaptarea la schimbările climatice.

Rolurile și responsabilitățile UE și ale statelor membre

10 După cum se arată în *figura 4*, în politica generală a UE de adaptare la schimbările climatice sunt implicate diferite organisme. Întrucât adaptarea la schimbările climatice este o temă transversală, multe alte politici, cum ar fi politicile regionale, agricole sau de mediu, abordează această problematică. Finanțarea nu face însă întotdeauna distincție între adaptarea la schimbările climatice și atenuarea acestora. Deși UE oferă un cadru general comun de adaptare, iar statele membre decid asupra modalităților de punere în aplicare, Comisia a subliniat recent necesitatea de a clarifica mai bine asumarea responsabilității și a riscurilor în procesele de guvernare pentru a gestiona mai bine riscurile climatice tot mai mari¹².

Figura 4 – Rolurile și responsabilitățile principalelor servicii ale Comisiei

* Copernicus este gestionat de Centrul european pentru prognoze meteorologice pe termen mediu și de AEM.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

¹² Comunicarea Comisiei privind gestionarea riscurilor climatice, 2024.

11 [Legea europeană a climei](#) impune UE și statelor membre să asigure un progres continuu în ceea ce privește îmbunătățirea capacității de adaptare, consolidarea rezilienței și reducerea vulnerabilității la schimbările climatice. Statele membre trebuie să dispună de o strategie națională de adaptare la schimbările climatice și de un plan național de adaptare. Aceste documente trebuie să fie actualizate periodic pe baza celor mai recente date științifice disponibile. [Regulamentul privind guvernarea uniunii energetice și a acțiunilor climatice](#) impune, de asemenea, statelor membre să evalueze și să clasifice pericolele legate de climă și să monitorizeze și să evalueze acțiunile de adaptare la schimbările climatice.

Sfera și abordarea auditului

12 Auditul a examinat cadrul UE pentru adaptarea la schimbările climatice și finanțarea pusă la dispoziție de Uniune, precum și modul în care acestea au abordat impactul schimbărilor climatice în UE.

- S-a analizat dacă strategiile și planurile naționale și ale UE au oferit un cadru solid pentru adaptarea la schimbările climatice și dacă acestea au făcut obiectul unei raportări corespunzătoare¹³. S-a evaluat și cât de bine erau cunoscute la nivel local strategiile, planurile și instrumentele UE.
- S-a încercat să se identifice finanțarea acordată de UE pentru adaptarea la schimbările climatice și s-a evaluat dacă proiectele relevante finanțate de UE în perioada 2014-2020 au contribuit în mod eficace la adaptare.

13 Acest audit s-a axat pe acțiunile de adaptare la schimbările climatice din cadrul UE. Sfera auditului nu a inclus acțiunile desfășurate de UE și sprijinul acordat în țări terțe. Auditul nu a evaluat procesele de la nivel național, cum ar fi amenajarea teritoriului, infrastructura critică, achizițiile publice și politicile bugetar-fiscale.

14 Curtea a decis să realizeze acest audit ca răspuns la interesul crescut exprimat de părțile interesate și datorită importanței financiare și semnificației subiectului (punctele **01** și **02**). Activitatea anterioară a Curții privind adaptarea la schimbările climatice a vizat riscuri specifice, semnalând probleme legate de acțiunile finanțate de UE în acest domeniu (*figura 5*). Curtea preconizează că prin activitatea sa va ajuta Comisia să amelioreze cadrul general privind adaptarea la schimbările climatice, cu scopul de a aborda mai bine impactul actual și viitor al acestui fenomen. De asemenea, Curtea se așteaptă ca recomandările și constatările sale să ajute la îmbunătățirea eficacității fondurilor UE utilizate în scopul adaptării și la prevenirea în viitor a proiectelor care au ca rezultat o adaptare inadecvată.

¹³ Articolul 19 din [Regulamentul \(UE\) 2018/1999 privind guvernarea uniunii energetice și a acțiunilor climatice](#).

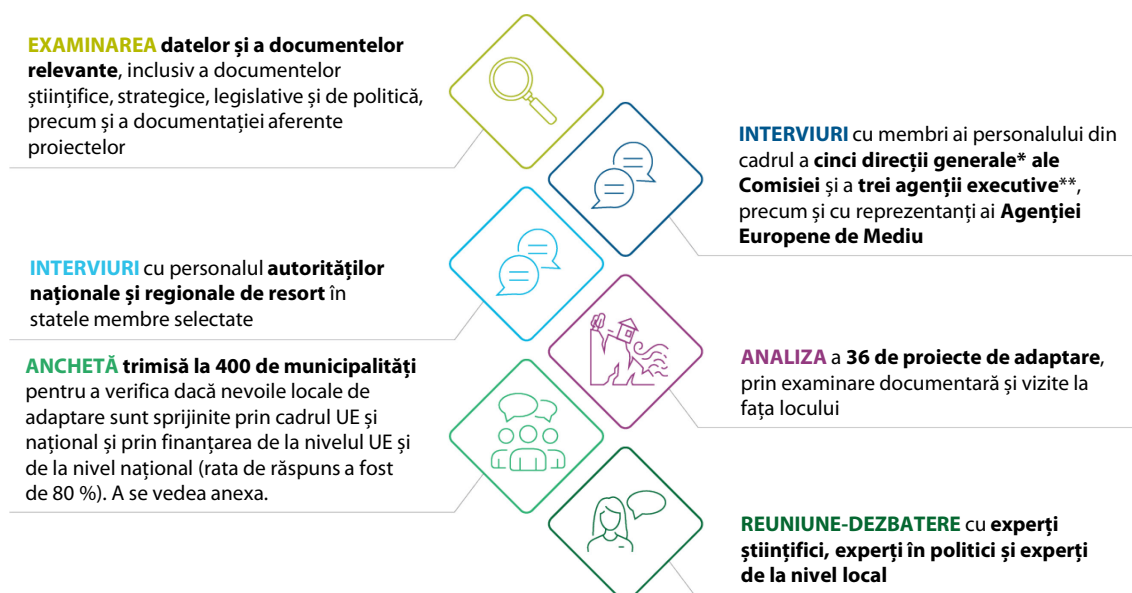
Figura 5 – Activități ale Curții de Conturi Europene legate de adaptarea la schimbările climatice și probleme ridicate

Posibilă supraestimare a cheltuielilor relevante pentru acțiunile climatice (inclusiv pentru adaptare)	Raportul special nr. 9/2022: Cheltuielile legate de climă din bugetul UE pentru perioada 2014-2020 – Nivelul acestora nu este la fel de ridicat precum cel raportat
Deficiențe în adaptarea pădurilor din UE la schimbările climatice	Raportul special nr. 21/2021: Finanțarea din partea UE pentru biodiversitate și pentru schimbările climatice în pădurile din UE: rezultate pozitive, dar limitate
Sprijin pentru culturile cu consum intensiv de apă și investiții în noi suprafețe irigate	Raportul special nr. 20/2021: Utilizarea sustenabilă a apei în agricultură: fondurile din partea PAC sunt susceptibile să promoveze mai degrabă o utilizare mai intensă decât una mai eficientă a apei
Preocupări cu privire la sustenabilitatea pe termen lung a proiectelor de combatere a deșertificării	Raportul special nr. 33/2018: Combaterea deșertificării în UE: o amenințare din ce în ce mai mare, care impune acțiuni suplimentare
Soluțiile bazate pe natură utilizate mai puțin decât infrastructura gri	Raportul special nr. 25/2018: Directiva privind inundațiile: s-au realizat progrese în evaluarea riscurilor, însă este nevoie de ameliorări în ceea ce privește planificarea și punerea în aplicare

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

15 Activitatea de audit a Curții a acoperit perioada cuprinsă între ianuarie 2014 și decembrie 2023. Auditul a fost desfășurat la nivelul Comisiei și s-au efectuat vizite în patru state membre: Austria, Estonia, Franța (regiunea Nouvelle-Aquitaine și regiunea Provence-Alpi-Coasta de Azur) și Polonia (regiunile Pomerania și Mica Polonie). Curtea a selectat state membre de mari și mici dimensiuni, în care există o combinație între gestiunea centralizată și cea regionalizată pentru finanțarea de la UE și care prezintă grade diferite de expunere la risc în ceea ce privește impactul schimbărilor climatice. Eșantionul Curții, alcătuit din 36 de proiecte din perioada 2014-2020, a avut ca scop o acoperire largă a domeniilor expuse la schimbările climatice și a diferitelor instrumente ale UE, ținând seama de importanța lor și de stadiul punerii în aplicare. **Figura 6** prezintă modul în care Curtea a colectat probele de audit.

Figura 6 – Colectarea probelor de audit

* Acțiuni climatice, Agricultură și dezvoltare rurală, Politică regională și urbană, Cercetare și inovare, Mediu.

** Agenția Executivă Europeană pentru Cercetare, Agenția Executivă Europeană pentru Climă, Infrastructură și Mediu și Agenția Executivă a Consiliului European pentru Cercetare.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Observații

Cadrul UE de adaptare la schimbările climatice este solid, dar raportarea nu este eficace, iar gradul de cunoaștere la nivel local este scăzut

Un cadru solid al UE pentru adaptarea la schimbările climatice

16 În conformitate cu articolul 5 din [Legea europeană a climei](#), cadrul strategic și legislativ al UE ar trebui să se bazeze pe o analiză temeinică a riscurilor, care să permită acțiuni eficace și coerente de adaptare la schimbările climatice. Curtea a examinat cadrul UE privind adaptarea la schimbările climatice și a analizat principalele caracteristici și evoluția acestuia.

17 Recunoscând realitatea impactului schimbărilor climatice și urgența cu care trebuie să se ia măsuri, [Strategia UE din 2021 privind adaptarea la schimbările climatice](#) propune acțiuni de consolidare a capacității de adaptare, de creștere a rezilienței și de reducere a vulnerabilității la acest fenomen. Se dorește ca, până în 2050, UE să devină „o societate rezilientă la schimbările climatice, pe deplin adaptată la efectele inevitabile ale schimbărilor climatice”. Curtea a analizat trei dintre cele patru obiective stabilite în Strategia UE privind adaptarea la schimbările climatice (punctul [13](#) și [figura 3](#)): o adaptare mai inteligentă, mai sistemică și mai rapidă. Punctele [18-20](#) prezintă principalele acțiuni ale Comisiei din acest domeniu.

18 O adaptare mai inteligentă înseamnă îmbunătățirea cunoștințelor și gestionarea incertitudinii. Începând din 2021, Comisia:

- o lansat și a dezvoltat mai multe instrumente, cum ar fi [Risk Data Hub](#), o platformă utilizată pentru a face schimb de date privind riscurile de dezastre, vulnerabilitatea la dezastre și pierderile cauzate de acestea;
- o colaborat cu AEM pentru a actualiza și a extinde platforma [Climate-ADAPT](#), concepută pentru a face schimb de informații despre politicile și inițiativele UE, naționale, regionale și locale privind adaptarea, vulnerabilități, studii de caz și instrumente de sprijinire a planificării adaptării la schimbările climatice.

19 Pentru a sprijini o **abordare sistemică** în elaborarea politicilor, Comisia a încorporat adaptarea la schimbările climatice în mai multe dintre acestea, inclusiv în **noua Strategie a UE pentru păduri**. Schimbările climatice reprezintă un aspect esențial al **politicii agricole comune**, dar obiectivul privind acțiunile climatice nu face distincție între atenuare și adaptare. În plus, în 2023, Comisia a publicat orientări actualizate privind strategiile și planurile naționale de adaptare. De exemplu, Curtea a observat în dreptul și în orientările Uniunii, precum și la nivelul finanțării, progrese satisfăcătoare în ceea ce privește subobiectivul de promovare a soluțiilor bazate pe natură pentru adaptarea la schimbările climatice (**figura 7**).

Figura 7 – Promovarea soluțiilor bazate pe natură pentru adaptarea la schimbările climatice în UE

Notă: potrivit Comisiei, **soluțiile bazate pe natură** sunt „soluții inspirate și sprijinite de natură, care sunt eficiente din punctul de vedere al costurilor, oferă simultan beneficii de mediu, sociale și economice și contribuie la consolidarea rezilienței”.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

20 Pentru a sprijini **adaptarea mai rapidă**, Comisia:

- o a lansat [Misiunea UE privind adaptarea la schimbările climatice](#), menită să încurajeze cercetarea și inovarea în acest domeniu și să accelereze adaptarea la schimbările climatice la nivel regional și local;
- o a publicat [Orientările tehnice referitoare la imunizarea infrastructurii la schimbările climatice](#) și la adaptarea clădirilor la schimbările climatice. Pentru perioada 2021-2027, statele membre trebuie să includă măsuri de atenuare a schimbărilor climatice și de adaptare la acestea în dezvoltarea tuturor proiectelor de investiții în infrastructură cofinanțate de UE;
- o a consolidat cadrul de reglementare pentru protejarea apelor dulci. [Regulamentul privind reutilizarea apei și Directiva privind calitatea apei destinate consumului uman](#), reformată, au intrat în vigoare în 2021.

În concluzie, Curtea consideră că Comisia a dezvoltat instrumente și inițiative pertinente pentru a face schimb de cunoștințe referitoare la adaptarea la schimbările climatice. Cadrul UE este cuprinzător și încorporează adaptarea în domeniile de politică relevante. AEM a publicat [o evaluare a riscurilor climatice în Europa](#), în care identifică principalele riscuri de acest tip și evaluează urgența cu care trebuie abordate. Alături de [Comunicarea Comisiei privind gestionarea riscurilor climatice](#), aceasta completează cadrul UE și asigură o analiză temeinică a riscurilor.

Cadrele naționale de adaptare la schimbările climatice sunt, în general, în concordanță cu strategia UE

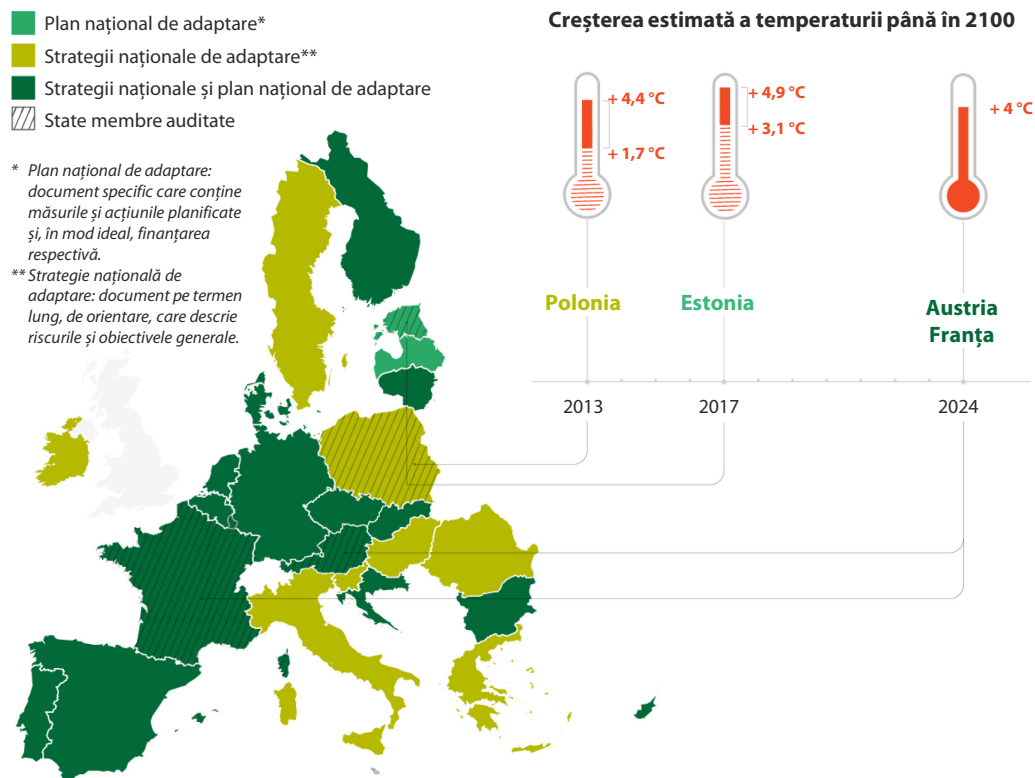
21 Obiectivul general al cadrului UE de adaptare la schimbările climatice este ca, până în 2050, Uniunea să devină rezilientă la schimbările climatice. Acest obiectiv completează obiectivul UE de a atinge neutralitatea climatică, fixat tot pentru 2050 în Legea europeană a climei. Aceste obiective se aplică la nivelul UE, și nu la nivelul fiecărui stat membru. O lege națională a climei ar transpune cerințele strategice din Legea europeană a climei și din Strategia UE privind adaptarea la schimbările climatice într-o cerință juridică la nivel național. Dintre statele membre incluse în eșantionul Curții, doar Franța a adoptat o lege națională a climei (în 2021), depășind deci cerințele UE.

22 Așa cum prevede Legea europeană a climei, statele membre ar trebui să își identifice vulnerabilitățile legate de schimbările climatice, să elaboreze strategii naționale de adaptare și un plan național de adaptare și să le actualizeze periodic (punctul **11**). Curtea a analizat aceste documente strategice pentru cele patru state membre selectate, concentrându-se asupra stadiului în care se află acestea, asupra costurilor estimate pentru adaptarea la schimbările climatice sau pentru lipsa de acțiune, asupra riscurilor identificate și asupra coerenței acțiunilor planificate cu Strategia UE privind adaptarea. Sfera auditului s-a limitat la pericolele și la sectoarele sau domeniile identificate ca fiind cele mai expuse la schimbările climatice în statele membre respective, accentul fiind pus pe inundații, deficitul de apă, gestionarea pădurilor, eroziunea costieră și zonele montane.

23 Strategia UE privind adaptarea la schimbările climatice cere acțiuni imediate, astfel încât UE să fie pe deplin adaptată până în 2050 la efectele inevitabile ale schimbărilor climatice. **Figura 8** rezumă stadiul strategiilor și planurilor naționale de adaptare din UE și prezintă informații actualizate cu privire la statele membre incluse în eșantion. Curtea a constatat că strategia Poloniei privind adaptarea la schimbările climatice este în curs de actualizare. Nu era clar dacă Polonia va ține seama de scenariul preconizat pentru Europa¹⁴.

¹⁴ Serviciul Copernicus privind schimbările climatice, *Global Climate Highlights 2023*.

Figura 8 – Stadiul strategiilor/planurilor naționale de adaptare din UE și cele mai recente estimări privind schimbările climatice pentru statele membre selectate

Notă: noul plan francez de adaptare nu fusese publicat până în septembrie 2024.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza datelor AEM. În cazul celor patru state membre vizitate de Curte, anii indică cea mai recentă actualizare a planului național/strategiilor naționale de adaptare, iar creșterea temperaturii se referă la estimările pentru 2100 utilizate în documentele respective.

24 Strategiile și planurile naționale de adaptare la schimbările climatice pot servi drept bază pentru determinarea necesităților de adaptare și pentru estimarea costurilor acestora, dar acesta este un proces dinamic care necesită o evaluare continuă. **Tabelul 1** prezintă costurile de adaptare estimate identificate în statele membre selectate. Curtea atrage atenția asupra riscului de subestimare a nevoilor de investiții pentru adaptarea la schimbările climatice în statele membre care au quantificat aceste nevoi:

- Estonia a planificat inițial să mobilizeze 44 de milioane de euro în perioada 2017-2030¹⁵. Costul estimat al punerii în aplicare a planului național de adaptare în perioada respectivă este în prezent de 598 de milioane de euro.
- Austria a utilizat date din 2014 pentru a-și estima nevoile de adaptare în planul național de adaptare din 2024.

Tabelul 1 – Costul estimat al lipsei de acțiune/costurile de adaptare la schimbările climatice în statele membre selectate (în milioane de euro/an, la prețurile curente)

Element	Austria 	Estonia 	Franța 	Polonia
Costuri generate de lipsa de acțiune (daunele provocate în cazul în care nu se pun în aplicare niciun fel de politici/suficiente politici sau intervenții)	2 000 (estimate anual, până în 2030)	Necalculate		2 760 (27 600 estimate pentru 2021-2030)
Costul măsurilor de adaptare planificate	488 (estimare anuală realizată în 2014)	59 (296 estimate pentru 2021-2025)	1 740 (8 700 estimate pentru 2018-2022)	Necalculate

Sursa: Austria – Fișă informativă PACINAS „Ausgaben des Bundes für Klimawandelanpassung” și studiul COIN, iunie 2020; Estonia – planul de acțiune KOHAK; documentul de raportare din Franța; SPA 2020 din Polonia.

¹⁵ Planul de dezvoltare al Estoniei pentru adaptarea la schimbările climatice până în 2030, tabelul 6.1.

25 Curtea a constatat că toate statele membre selectate pentru acest audit au efectuat evaluări ale riscurilor climatice și au identificat sectoarele cele mai vulnerabile în planurile sau strategiile lor de adaptare (punctul 22). De asemenea, acestea au planificat acțiuni în vederea unei mai bune adaptări la schimbările climatice.

26 Gospodărirea apei implică două aspecte principale legate de adaptarea la schimbările climatice: deficitul de apă și inundațiile. Strategia UE din 2021 privind adaptarea a pus accentul mai mult pe riscul de deficit de apă decât pe riscul de inundații. În ansamblu, Curtea a constatat că, în ceea ce privește inundațiile și deficitul de apă, cele patru state membre selectate dispun de cadre naționale de adaptare conforme cu strategia UE în materie. Cadrele naționale de adaptare din Austria, Franța și Polonia promovau o scădere a consumului de apă la nivel național. Cu toate acestea, stimulentele pentru reducerea consumului de apă erau mult mai puțin evidente în planurile regionale și în cele sectoriale (*caseta 2*).

Caseta 2

Creșterea suprafeței irigate sau reducerea consumului de apă?

Planul național de adaptare al Austriei recomandă reducerea consumului de apă în industrie și agricultură prin intermediul unor tehnologii mai eficiente. În același timp, planul prevede creșterea suprafețelor care urmează să fie irigate. Calculele din planul austriac sugerează că necesarul de irigații se va dubla în unele regiuni până în 2050¹⁶.

Planul național de adaptare al Franței vizează reducerea consumului de apă¹⁷. Planul agricol pentru gestionarea apei și adaptarea la schimbările climatice (*Varenne de l'eau*) și planurile regionale pentru Nouvelle-Aquitaine și Provence-Alpi-Coasta de Azur urmăresc dezvoltarea unor sisteme de irigații eficiente, dar și creșterea suprafeței irigate, fără a menționa o reducere a consumului de apă.

Deși planul pentru regiunea Nouvelle-Aquitaine stabilește un obiectiv de reducere cu 30 % a consumului de apă în agricultură, acesta se aplică numai în perioadele cu deficit de apă. În afara acestor perioade, nu există niciun stimulente pentru reducerea consumului de apă. Planul climatic 2021-2026 pentru regiunea Provence-Alpi-Coasta de Azur urmărește „creșterea suprafeței irigate actuale cu 15 % în decurs de 10 ani”.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza documentelor naționale/regionale din statele membre din eșantion.

¹⁶ [Strategia de adaptare la schimbările climatice, partea 2, p. 57.](#)

¹⁷ [Varenne agricole de l'eau et de l'adaptation au changement climatique.](#)

Planul climatic al regiunii Provence-Alpi-Coasta de Azur: [Gardons une COP d'avance.](#)

Planul climatic al regiunii Nouvelle-Aquitaine: [NeoTerra.](#)

27 În ceea ce privește sectorul **forestier**, care este puternic afectat de schimbările climatice, Curtea a observat că strategiile și planurile naționale ale statelor membre selectate erau aliniate la strategia UE. Acestea vizează creșterea rezilienței pădurilor prin încorporarea considerațiilor legate de adaptare în modul în care sunt gestionate pădurile (de exemplu, diversificarea pădurilor sau practicile de gestionare). Curtea a constatat totuși că planul de adaptare al Estoniei nu identifica în mod clar necesitatea de diversificare a pădurilor.

28 Strategiile/planurile de adaptare naționale și ale UE care își propun să abordeze riscul de **eroziune costieră** erau în mare măsură coerente, promovând soluții bazate pe natură (Franța și Polonia) și relocarea strategică (Franța). Estonia a recunoscut riscul de eroziune costieră, dar nu a planificat nicio activitate de combatere a acestuia la nivel național, în afară de faptul că ținea cont de el la amenajarea teritoriului.

29 **Regiunile montane și turismul de schi** trebuie să se adapteze la reducerea cantității de zăpadă și la topirea inevitabilă a ghețarilor. Strategiile și planurile de adaptare naționale, regionale și ale UE sunt prudente în ceea ce privește nevoia și mijloacele de adaptare a stațiunilor de schi la condițiile climatice viitoare.

- o Franța a identificat alternative precum diversificarea activităților și dezvoltarea turismului pe tot parcursul anului, dar numai 9 măsuri din 470 abordau direct problema adaptării turismului montan la schimbările climatice¹⁸. Legea franceză a climei impune ca fiecare zonă montană să elaboreze un plan strategic de adaptare la schimbările climatice, în care să identifice modalități de diversificare a activităților economice și turistice.
- o Strategia Austriei concluzionează că o producție mai mare de zăpadă la altitudini mai mici ar reprezenta o incompatibilitate, deoarece ar presupune creșterea consumului de apă și de energie. Austria promovează și ea turismul care să aibă loc pe tot parcursul anului.

30 Sistemele de avertizare timpurie sprijină adaptarea la schimbările climatice, ajutând societățile să se pregătească și să reacționeze la efectele negative ale schimbărilor climatice. Cu un sistem de avertizare timpurie care acoperă aproximativ 75 % din populație, Europa este lider mondial în domeniu¹⁹. Dintre țările incluse în eșantionul Curții, Estonia, Franța și Polonia aveau un sistem de mesagerie scurtă (SMS), iar Austria dezvoltă un astfel de sistem.

¹⁸ Raportul Curții de Conturi a Franței intitulat *Les stations de montagne face au changement climatique*, 2024.

¹⁹ Serviciul Copernicus privind schimbările climatice, *Global Climate Highlights 2023*.

Raportare ineficientă și insuficientă privind acțiunile de adaptare la schimbările climatice în UE

31 În conformitate cu articolul 19 din [Regulamentul \(UE\) 2018/1999](#) privind guvernarea uniunii energetice și a acțiunilor climatice, cadrul strategic de adaptare ar trebui să fie susținut de un sistem de raportare eficace. Un astfel de sistem ar urma să evalueze progresele înregistrate și să ajute statele membre și UE să abordeze în mod adecvat riscurile climatice și să își perfecționeze planurile și strategiile de adaptare la schimbările climatice. Curtea a analizat rapoartele privind adaptarea la schimbările climatice și modul în care acestea sunt utilizate pentru a evalua progresele înregistrate.

32 **Articolul 19** din [Regulamentul \(UE\) 2018/1999](#) cere statelor membre să raporteze începând din 2021 și „ulterior, la fiecare doi ani, [...] informații privind planificarea și strategiile naționale proprii de adaptare la schimbările climatice, descriind acțiunile puse în aplicare și planificate”.

33 Până în martie 2023, statele membre trebuiau să raporteze pentru a doua oară cu privire la acțiunile naționale de adaptare²⁰. Această raportare este în principal descriptivă, conținând doar evaluări generale, de natură calitativă²¹. Statele membre nu furnizează evaluări cantitative cu privire la progrese și nu utilizează indicatori comuni de bază. În lipsa unor indicatori comuni sau a unei baze de referință, este dificil să se evalueze progresele înregistrate de statele membre în punerea în aplicare a acțiunilor lor de adaptare și, prin urmare, progresele de la nivelul UE ([tabelul 2](#)).

²⁰ Articolul 19 din [Regulamentul \(UE\) 2018/1999](#) și anexa I la [Regulamentul de punere în aplicare \(UE\) 2020/1208](#).

²¹ Partea 1 din anexa VIII la [Regulamentul \(UE\) 2018/1999](#).

Tabelul 2 – Articolul 19: raportarea privind progresele înregistrate în direcția îndeplinirii priorităților de adaptare pentru statele membre din eșantionul Curții

Statul membru	Sinteza informațiilor	Exemple din sectorul forestier și din cel al gospodăririi apei	Puncte slabe/puncte tari identificate de către Curte
Austria 	Sunt prezentate progresele din sectoarele selectate, cu exemple de realizări în materie de adaptare.	<p>Scăderea continuă a proporției de molid și tendința spre arboreturi mixte cu o proporție mai mare de lemn de esență tare.</p> <p>Diverse măsuri luate pentru îmbunătățirea ecologiei apelor, cum ar fi restabilirea continuității râurilor.</p>	Monitorizare națională foarte dezvoltată a adaptării (criterii elaborate pentru fiecare domeniu), dar informațiile comunicate Comisiei sunt incomplete.
Estonia 	Informațiile privesc în principal regiuni specifice afectate de schimbările climatice și amenințările.	Nu sunt menționate progrese.	Coordonare slabă între cadrul național pentru riscuri climatice și acțiunile de adaptare.
Franța 	Este descris planul național de adaptare actual.		Informațiile comunicate sunt aceleași ca pentru 2021 și 2023 (evaluarea la jumătatea perioadei a planului național de adaptare din Franța din 2022 nu este luată în considerare).
Polonia 	Sunt descrise exemple de acțiuni planificate și situația actuală a strategiei de adaptare.	<p>Nu sunt menționate progrese în sectorul forestier.</p> <p>Publicarea Programului privind prevenirea deficitului de apă pentru perioada 2021-2027 pentru a reduce riscul de inundații și a atenua efectele secetei.</p>	<p>Nu există rapoarte naționale privind acțiunile de adaptare.</p> <p>Datele disponibile privind măsurile/proiectele individuale de adaptare nu sunt compilate sau utilizate.</p>

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza informațiilor raportate de statele membre pentru 2023 în conformitate cu articolul 19.

34 Curtea recunoaște că raportarea privind politicile de adaptare în temeiul articolului 19 reprezintă o evoluție pozitivă. Eficacitatea acestei raportări este însă limitată în prezent de lipsa de relevanță, de calitate și de comparabilitate a informațiilor transmise de statele membre. Curtea consideră că datele nu sunt suficiente pentru a permite evaluarea progreselor înregistrate în statele membre în materie de adaptare la schimbările climatice. Este deci posibil ca statele membre și Comisia să rateze ocazia de a-și evalua progresele în ceea ce privește adaptarea și combaterea riscurilor și a vulnerabilităților în vederea unei reziliențe sporite la schimbările climatice.

35 Curtea a constatat că informațiile transmise de statele membre pe baza abordării actuale limitează valoarea evaluării progreselor înregistrate de acțiunile de adaptare la schimbările climatice. AEM desfășoară controale de calitate pe rapoartele prezentate în temeiul articolului 19 și oferă feedback voluntar statelor membre, dar nu are posibilitatea de a solicita informații mai relevante, complete sau actualizate. În decembrie 2023, Comisia a publicat o evaluare a progreselor naționale în temeiul Legii europene a climei și a adresat recomandări statelor membre.

Instrumentele, strategiile și planurile UE de adaptare la schimbările climatice sunt puțin cunoscute la nivel local

36 Adaptarea la schimbările climatice este o politică transversală care ar trebui abordată la nivel mondial, european, național, regional și local²². Pe de o parte, legislația și prioritățile naționale de politică pot stabili obiective, standarde și orientări care să asigure o abordare coerentă în domeniu. Pe de altă parte, comunitățile locale sunt mai bine plasate pentru a remedia vulnerabilitățile climatice specifice. Strategia UE privind adaptarea la schimbările climatice consideră că „nivelul local este piatra de temelie a adaptării, astfel încât sprijinul UE trebuie să contribuie la consolidarea rezilienței locale”.

37 Conform [Strategiei UE privind adaptarea la schimbările climatice](#), Comisia ar trebui să încurajeze reziliența locală și să intensifice sprijinul acordat pentru planificarea și implementarea acțiunilor locale de adaptare. Comunitățile locale ar trebui să cunoască instrumentele UE și să le utilizeze pentru a răspunde mai bine nevoilor lor de adaptare.

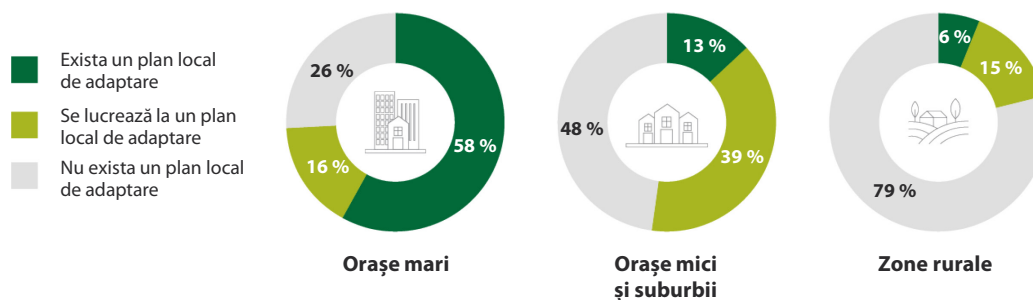
²² [Adaptation in EU policy sectors – Platforma Climate-ADAPT](#).

38 Curtea a lansat o anchetă în rândul a 400 de municipalități din statele membre incluse în eșantion pentru a evalua cât de bine erau cunoscute la nivel local cadrele de adaptare naționale și ale UE, posibilitățile de finanțare și alte instrumente ale UE (*figura 6*). Rezultatele obținute (*anexă*) au arătat că majoritatea municipalităților nu cunoșteau diferitele strategii și planuri de adaptare. Curtea a constatat că, dintre municipalitățile participante la anchetă:

- o aproape 70 % nu știau despre Strategia UE privind adaptarea la schimbările climatice;
- o 60 % nu știau despre planurile naționale de adaptare;
- o 54 % nu știau despre planurile regionale de adaptare.

39 Doar 16 % dintre municipalitățile care au participat la anchetă elaboraseră un plan local de adaptare, iar 21 % lucrau la un plan la momentul respectiv. Se observă deci o tendință pozitivă la nivel local. Rezultatele anchetei Curții au arătat că procentul orașelor care aveau un plan local de adaptare era de 10 ori mai mare decât procentul corespunzător al municipalităților din zonele rurale (*figura 9*).

Figura 9 – Existența sau nu a unui plan local de adaptare în funcție de gradul de urbanizare al municipalităților care au participat la anchetă

Orașe mari: zone dens populate – **Orașe mici și suburbii:** zone cu densitate medie – **Zone rurale:** zone slab populate
Această clasificare (DEGURBA) împarte teritoriul unei țări în diferite categorii bazându-se pe un continuum urban-rural în funcție de dimensiunea populației și de pragurile de densitate a populației.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

40 Transpunerea politicilor de adaptare naționale și ale UE în reglementarea de la nivel local este un proces dificil. Chiar și atunci când municipalitățile cunosc strategiile generale și pun în aplicare proiecte de adaptare, ele nu sunt întotdeauna pregătite să accepte anumite compromisuri în schimbul adaptării, cum ar fi o planificare riguroasă a amenajării teritoriului (*caseta 3*).

Caseta 3

Construcțiile și adaptarea la schimbările climatice au obiective contradictorii

Un proiect de protecție împotriva apelor pluviale pe care Curtea l-a selectat în Austria a primit finanțare din FEADR pentru construirea unui rezervor de control împotriva inundațiilor și a unui șanț de scurgere. Curtea a constatat că proiectul asigură o protecție eficientă împotriva inundațiilor pentru comunitatea locală.

În același timp, s-a observat că autoritățile au acordat autorizații de construire pentru case noi într-o zonă cu risc de inundații.

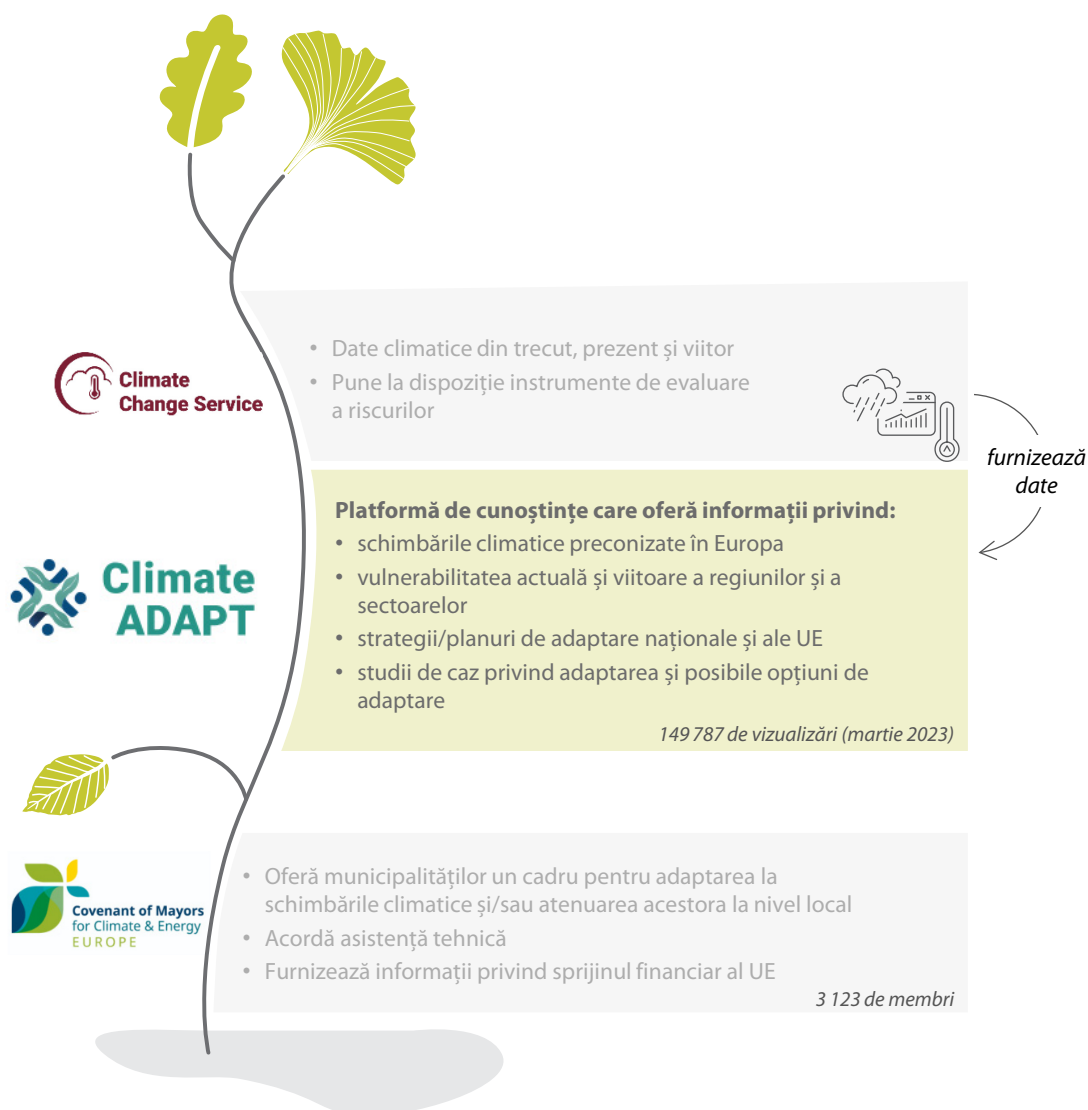

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

41 **Figura 10** prezintă trei instrumente ale UE care vizează încurajarea acțiunilor locale și schimbul de cunoștințe privind adaptarea la schimbările climatice.

- o Creată în 2013, platforma **Climate-ADAPT** oferă informații utile pentru a sprijini UE în procesul de adaptare la schimbările climatice.
- o Din 2014, **Serviciul Copernicus privind schimbările climatice** pune la dispoziție cele mai recente date științifice privind schimbările climatice.
- o **Convenția primarilor**, creată în 2009, reunește municipalitățile care s-au angajat să pună în aplicare obiectivele UE în materie de climă și energie (adică să elaboreze planuri locale de adaptare și să raporteze cu privire la progresele înregistrate).

Figura 10 – Instrumente ale UE pentru adaptarea la schimbările climatice

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza informațiilor primite de la Comisie.

42 Curtea consideră că aceste instrumente pun la dispoziție date utile, permit schimbul de cunoștințe și oferă sprijin tehnic privind adaptarea la schimbările climatice în UE. Ancheta Curtii a arătat că, din păcate, instrumentele respective nu erau bine cunoscute sau utilizate la nivel local. Dintre municipalitățile care au răspuns la anchetă, 77 % nu cunoșteau platforma Climate-ADAPT. În mod similar, 74 % dintre respondenți nu știau despre serviciile Copernicus. În activitatea sa anterioară, Curtea a remarcat că „Copernicus [...] furnizează servicii și date valoroase, pe care Comisia le-a promovat în diverse moduri, dar că aceasta nu a depus suficiente eforturi pentru a valorifica întregul potențial al programelor și pentru a profita de investițiile semnificative realizate în vederea obținerii beneficiilor preconizate”²³. Doar 10 % dintre municipalitățile care au participat la anchetă făceau parte din Convenția primarilor.

43 Faptul că instrumentele puse la dispoziție de UE nu erau bine cunoscute la nivel local se explică și prin bariera lingvistică. În 2022, platforma Climate-ADAPT era disponibilă doar în limba engleză. În 2024, aceasta a devenit parțial disponibilă în germană, franceză, spaniolă, italiană și polonă. În plus, Curtea a identificat instrumente naționale similare cu instrumentele UE de adaptare la schimbările climatice (*caseta 4*).

Caseta 4

Instrumente naționale de adaptare la schimbările climatice care nu sunt interconectate cu instrumentul UE corespunzător

Platformele naționale de adaptare la schimbările climatice din Franța și Polonia (*Centre de ressources pour l'adaptation au changement climatique* și, respectiv, *KLIMADA*), nu fac referire la platforma echivalentă de la nivelul UE, și anume Climate-ADAPT. *KLIMADA* a fost finanțată din fonduri UE.

Programul austriac *Klar!* ajută din 2016 regiunile și municipalitățile să se pregătească pentru schimbările climatice. Doar 3 dintre cele 79 de regiuni și municipalități care participă la program s-au angajat în cadrul Convenției primarilor să ia măsuri de adaptare la schimbările climatice. Nu există nicio sinergie între cele două programe.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza documentelor și a site-urilor autorităților naționale.

²³ **Raportul special nr. 07/2021:** „Programele spațiale Galileo și Copernicus ale UE: serviciile au fost lansate, dar sunt necesare eforturi suplimentare pentru a se asigura utilizarea acestora”.

Finanțarea UE pentru adaptarea la schimbările climatice: proiectele relevante sunt greu de urmărit și favorizează soluții pe termen scurt în detrimentul celor pe termen lung

Finanțarea alocată de UE pentru adaptarea la schimbările climatice este greu de urmărit

44 În conformitate cu [articolul 7 din Acordul de la Paris](#), Comisia și statele membre ar trebui să aloce resurse financiare adecvate pentru a sprijini strategiile de adaptare la schimbările climatice și planurile de acțiune aferente. Această finanțare ar trebui să fie monitorizată pentru a evalua progresele și rezultatele acțiunilor de adaptare din UE. Cu scopul de a cuantifica cheltuielile UE pentru adaptarea la schimbările climatice, Curtea a analizat finanțarea relevantă alocată de Comisie și de statele membre.

45 Bugetul UE dispune de mai multe fonduri și instrumente care sprijină adaptarea la schimbările climatice, în special în domeniul agriculturii, al cercetării și inovării sau al coeziunii și dezvoltării regionale. Cu toate acestea, având în vedere caracterul transversal al acțiunilor legate de adaptarea la schimbările climatice, este dificil să se identifice toate proiectele relevante finanțate de UE. De exemplu, proiectele finanțate de UE al căror scop declarat este protejarea naturii pot servi și la adaptarea la schimbările climatice. De asemenea, este posibil ca unele proiecte să fi fost identificate în mod incorect ca fiind relevante pentru adaptarea la schimbările climatice, după cum a observat Curtea anterior²⁴.

46 [Tabelul 3](#) prezintă exemple de proiecte finanțate de UE pe care Comisia și statele membre le-au considerat relevante pentru adaptarea la schimbările climatice.

²⁴ [Raportul special nr. 14/2024](#): „Tranziția verde – Contribuția Mecanismului de redresare și reziliență la aceasta este neclară”, figura 10.

Tabelul 3 – Exemple de proiecte de adaptare la schimbările climatice finanțate prin diferite fonduri ale UE

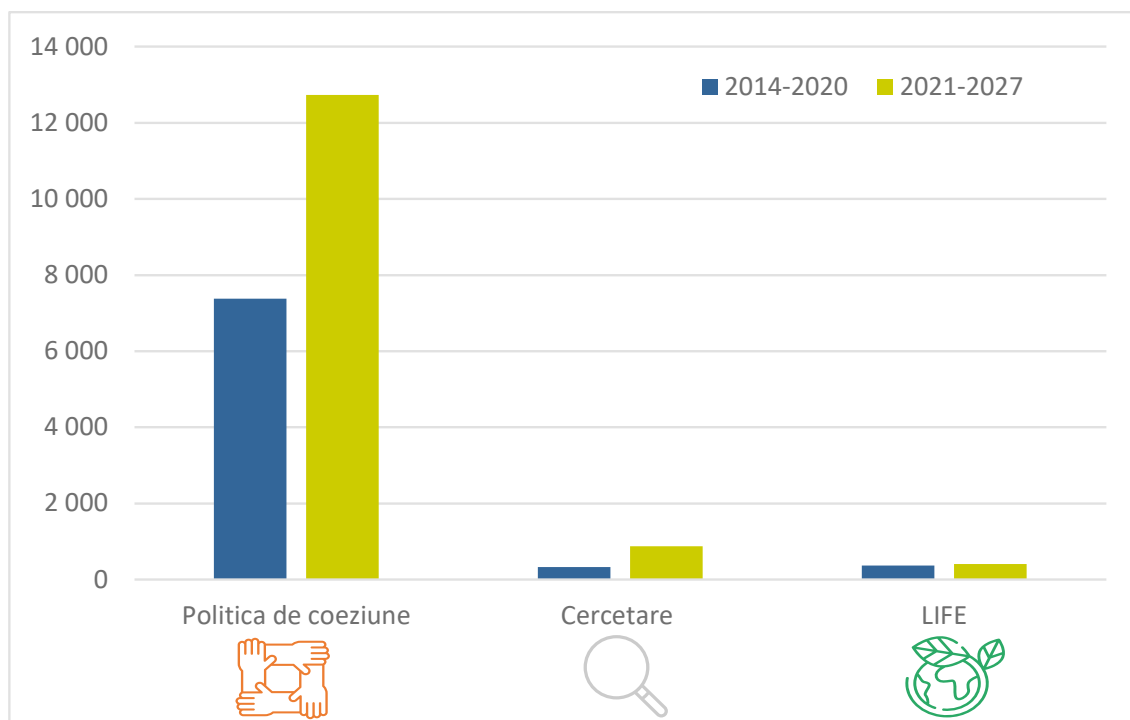
Dezvoltare rurală (FEADR) 	Fondul de coeziune și fondul de dezvoltare regională 	Cercetare și inovare (Orizont Europa) 	Mediu și politici climatice (LIFE)
<ul style="list-style-type: none"> - utilizarea eficientă a apei (investiții în irigații și în stocarea apei) - refacerea pădurilor afectate de furtuni sau dăunători 	<ul style="list-style-type: none"> - infrastructura verde: soluții bazate pe natură pentru a reduce riscurile de inundații, de eroziune costieră, de alunecări de teren sau de secetă - infrastructura gri pentru protecția împotriva inundațiilor/protecția zonelor costiere - iazuri de retenție a apei de ploaie pentru a combate seceta și deficitul de apă - refacerea zonelor umede și a turbăriilor 	<ul style="list-style-type: none"> - modelarea previziunilor meteorologice și analiza de risc pentru schimbările climatice - cercetare privind noi soluții de adaptare la schimbările climatice 	<ul style="list-style-type: none"> - testarea soluțiilor bazate pe natură pentru a reduce riscurile de inundații, de eroziune costieră, de incendii, de alunecări de teren sau de secetă - metode inovatoare de combatere a diferitelor amenințări, cum ar fi efectele de insulă termică din marile orașe, deșertificarea etc.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza informațiilor Comisiei.

47 Bugetul UE cuprinde numeroase obiective, cum ar fi promovarea coeziunii sociale, economice și teritoriale, care trebuie să coexiste cu obiectivele de adaptare la schimbările climatice. Este în mod inerent dificil să se evalueze contribuția unui anumit program la fiecare obiectiv. De exemplu, fondurile alocate pentru coeziune au ca scop reducerea disparităților dintre statele membre și dintre regiuni, dar infrastructura finanțată pentru a sprijini dezvoltarea economică și competitivitatea poate antrena defrișări sau o presiune sporită asupra resurselor de apă.

48 În [figura 11](#) sunt prezentate exemple ale principalelor surse de finanțare ale UE considerate a sprijini adaptarea la schimbările climatice în perioadele 2014-2020 și 2021-2027. Contribuția politicii agricole comune la adaptarea la schimbările climatice nu este inclusă, din cauza diverselor limitări și dificultăți existente ([caseta 5](#)). De asemenea, statele membre au alocat, din fondurile UE, aproximativ 12 miliarde de euro pentru adaptare în cadrul [Mecanismului de redresare și reziliență](#).

Figura 11 – Evoluția principalelor surse de finanțare ale UE pentru adaptarea la schimbările climatice (în milioane de euro)

Sursa: datele privind fondurile pentru politica regională și cea de coeziune provin de pe [Portalul de date privind coeziunea](#); datele privind finanțarea din domeniul cercetării au fost primite de la Comisie. Pentru programul LIFE 2021-2027, Curtea a estimat că 43 % din buget este consacrat adaptării la schimbările climatice (similar cu programul anterior).

Caseta 5

Adaptarea la schimbările climatice în cadrul politicii agricole comune: rezultate mixte

Plățile directe

Curtea a constatat în trecut că impactul plăților directe asupra adaptării la schimbările climatice a fost unul mixt:

	veniturile din plățile directe au sporit capacitatea fermelor de a face față șocurilor negative cauzate de schimbările climatice;
	dependența de plățile directe poate favoriza menținerea fermelor neviabile, încetinind schimbările structurale care ar putea fi necesare pentru adaptare.

Dezvoltarea rurală

Cei 10 miliarde de euro alocați pentru finanțarea dezvoltării rurale în vederea adaptării la schimbările climatice (2014-2020) privesc trei domenii principale:

	eficientizarea utilizării apei în agricultură;
	sprijinirea gestionării și a prevenirii riscurilor la nivelul exploatațiilor (prin asigurarea recoltei). Curtea consideră că gestionarea riscurilor este un instrument de transfer al riscurilor climatice și nu de combatere a acestora;
	încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale. Activitatea anterioară de audit a Curții referitoare la astfel de proiecte a arătat că acest obiectiv nu este legat de adaptarea la schimbările climatice.

Monitorizarea adaptării

	Un indicator de impact/de context privind reziliența „îmbunătățirea rezilienței agriculturii la schimbările climatice” [I.09/C.45].
	Un indicator generic de rezultat ²⁵ pentru adaptare: „Ponderea suprafeței agricole utilizate vizate de angajamente care beneficiază de sprijin pentru îmbunătățirea adaptării la schimbările climatice”. Acest indicator nu este comparabil între statele membre, deoarece suprafața inclusă poate acoperi terenuri arabile pe care se utilizează gunoi de grajd, pajiști permanente sau suprafețe consacrate menținerii plantațiilor viticole ori soiurilor de culturi rezistente/adaptate sau terenuri pe care se practică utilizarea eficientă a apei. Bugetul estimativ pentru măsurile care contribuie la indicatorul R12: 28,7 miliarde de euro (2021-2027).
	Acțiunile climatice nu fac distincție între atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană: Documentul de analiză nr. 01/2020 intitulat „Urmărirea cheltuielilor legate de climă în bugetul UE”; Raportul special nr. 09/2022 intitulat „Cheltuielile legate de climă din bugetul UE pentru perioada 2014-2020 – Nivelul acestora nu este la fel de ridicat precum cel raportat”; Raportul special nr. 10/2022 intitulat „LEADER și dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității au facilitat implicarea locală, însă beneficiile suplimentare nu sunt încă suficient demonstrate”. Regulamentul (UE) 2021/2115.

²⁵ Studiu al Parlamentului European intitulat *The impact of extreme climate events on agricultural production in the EU*, p. 61.

Misiunea UE privind adaptarea la schimbările climatice: o inițiativă ambițioasă

49 În cadrul **Orizont Europa**, programul UE pentru cercetare din perioada 2021-2027, Comisia a lansat o misiune specifică vizând „Adaptarea la schimbările climatice” (denumită în continuare „Misiunea UE”)²⁶. Scopul acesteia este de a accelera adaptarea oferind soluții concrete, asigurând schimbul de cunoștințe și ajutând regiunile să devină, până în 2030, reziliente la schimbările climatice. **Tabelul 4** prezintă obiectivele și progresele înregistrate până în prezent.

Tabelul 4 – Misiunea privind adaptarea la schimbările climatice: obiective și progrese înregistrate până în prezent (aprilie 2024)

Obiective 	Progres
150 de comunități și regiuni rezistente la schimbările climatice, cu termen de realizare anul 2030	311 autorități regionale și locale au semnat Carta misiunii.
75 de situri pentru activități demonstrative vizând adaptarea la schimbările climatice	Platforma misiunii UE oferă asistență tehnică pentru regiuni și diseminează bune practici.
Alocarea bugetară pentru perioada 2021-2027: 874 de milioane de euro	39 de proiecte de cercetare între 2021 și 2023 (cu un cost total de 368 de milioane de euro), care realizează evaluări ale riscurilor climatice și ale vulnerabilității și demonstrează soluții inovatoare (cum ar fi clădiri rezistente la inundații, culturi mai rezistente la secetă) sau instrumente care facilitează implicarea cetățenilor.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza informațiilor de la Comisie.

50 În ceea ce privește obiectivul de ajută 150 de regiuni și comunități să devină până în 2030 rezistente la schimbările climatice, una dintre principalele dificultăți este mobilizarea fondurilor necesare pentru ca misiunea UE să poată realiza acest obiectiv. Suma suplimentară necesară este estimată la 10 miliarde de euro²⁷. Nu este clar deocamdată cum va fi obținută această finanțare.

²⁶ Comunicare a Comisiei: „Misiunile UE după doi ani: evaluarea progreselor înregistrate și calea de urmat”, COM(2023) 457 final.

²⁷ *Climate Change Adaptation Mission Implementation Plan, 2021.*

51 În plus, „integrarea adaptării la schimbările climatice într-un număr mare de programe, linii de finanțare și alte acțiuni rămâne o sarcină majoră care trebuie îndeplinită pentru a permite misiunii să își atingă obiectivul”²⁸. În unul dintre rapoartele sale anterioare²⁹, Curtea a constatat că sinergiile dintre programul pentru cercetare și celelalte fonduri ale UE nu erau pe deplin valorificate și că aceste fonduri nu au fost utilizate în mod complementar. Din această cauză, impactul proiectelor de cercetare și inovare era limitat. Misiunea încearcă să rezolve această problemă, dar este încă prea devreme pentru a vedea impactul real.

52 Ancheta Curții (care nu s-a adresat neapărat semnatarilor Misiunii privind adaptarea) a arătat că 75 % dintre municipalitățile incluse în eșantion nu cunoșteau portalul Misiunii UE privind adaptarea la schimbările climatice, 17 % îl cunoșteau, dar nu îl foloseau, și doar 8 % îl foloseau. Având în vedere incertitudinea cu privire la fondurile disponibile, Curtea avertizează că obiectivul de a ajuta 150 de regiuni și comunități să devină până în 2030 rezistente la schimbările climatice riscă să nu fie atins. O mai bună informare la nivel local ar fi importantă și pentru valorificarea întregului potențial al misiunii.

Proiectele de „adaptare la schimbările climatice” finanțate de UE preferă soluții pe termen scurt în detrimentul celor pe termen lung

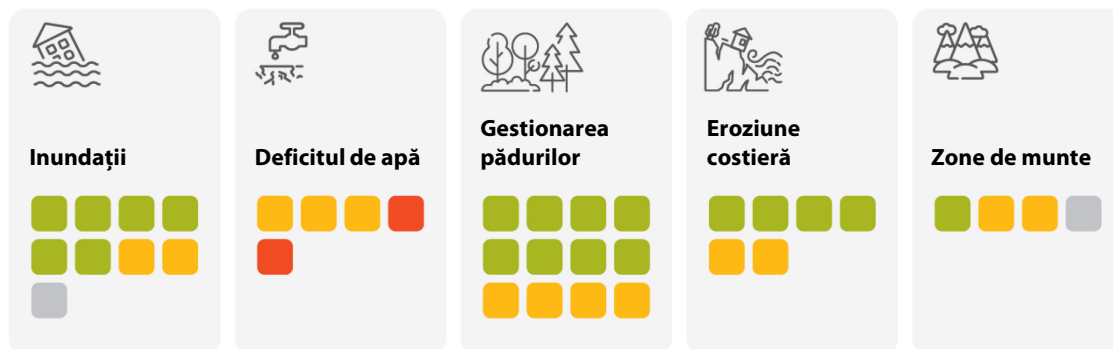
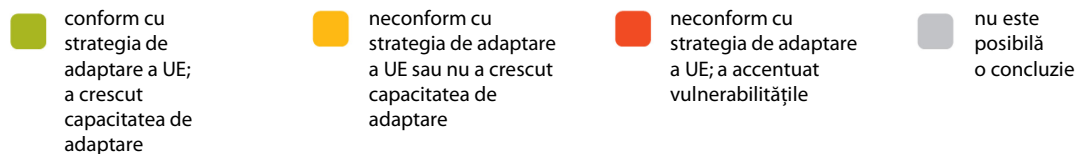
53 Curtea a analizat 36 de proiecte finanțate de UE, identificate ca fiind proiecte de adaptare la schimbările climatice în cele patru state membre auditate. S-a evaluat dacă aceste proiecte erau în concordanță cu strategiile naționale/sectoriale și regionale și dacă au abordat în mod eficace adaptarea la schimbările climatice, în loc să aducă o soluție pe termen scurt, care ar putea avea ca rezultat o adaptare inadecvată. Această analiză a fost efectuată cu privire la cele cinci sectoare și domenii menționate la punctul 22. În ansamblu, Curtea a constatat că 19 proiecte au sporit capacitatea de adaptare în sectoarele în cauză, 13 proiecte nu au sporit capacitatea de adaptare sau nu erau în concordanță cu Strategia UE privind adaptarea la schimbările climatice, iar 2 proiecte au accentuat vulnerabilitatea, adică au condus la o adaptare inadecvată. Pentru 2 proiecte, Curtea nu a putut formula concluzii deoarece acestea erau prea recente (*figura 12*).

²⁸ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei SWD(2023) 260 final, intitulat *EU Missions two years on*.

²⁹ Raportul special nr. 23/2022: „Sinergii între programul Orizont 2020 și fondurile structurale și de investiții europene – Nu sunt încă utilizate la potențialul lor maxim”.

Figura 12 – Privire de ansamblu asupra celor 36 de proiecte de adaptare finanțate de UE care au fost selectate

un pătrat = un proiect

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Inundațiile și retenția apei: promovarea soluțiilor bazate pe natură

54 Inundațiile reprezintă unul dintre principalele riscuri cu care se confruntă UE. [Raportul Curții din 2018 referitor la Directiva privind inundațiile](#) a recunoscut faptul că în ansamblu, directiva a avut efecte pozitive. Raportul a subliniat că integrarea într-o măsură mult mai mare a schimbărilor climatice în amenajarea teritoriului pentru a atenua riscul de inundații și utilizarea soluțiilor bazate pe natură rămân provocări majore pentru adaptarea la schimbările climatice.

55 Analiza Curții cu privire la cele nouă proiecte incluse în eșantion a arătat că:

- o patru proiecte au promovat soluții bazate pe natură, cum ar fi renaturalizarea râurilor sau refacerea turbăriilor (*caseta 6*);
- o toate proiectele erau în concordanță cu strategiile naționale și ale UE, dar două proiecte nu au sporit capacitatea de adaptare:
 - o un proiect a protejat cu eficacitate un ansamblu nou de locuințe împotriva inundațiilor, dar au fost autorizate construcții într-o zonă cu risc ridicat de inundații (*caseta 3*);
 - o un alt proiect a dezvoltat un indice verde în 2018 pentru a crește capacitatea orașelor de a reține apa, dar acest indice nu a fost niciodată utilizat;
- o două proiecte au folosit doar date istorice pentru a construi infrastructura împotriva inundațiilor, fără a lua în considerare condițiile meteorologice viitoare, ceea ce creează riscul unei protecții insuficiente împotriva inundațiilor în zonă pe termen mediu și lung.

Caseta 6

Refacerea turbăriilor: benefică atât pentru adaptarea la schimbările climatice, cât și pentru atenuarea acestora

În Estonia, o suprafață de 2 000 de hectare de turbărie a fost drenată, excavată și epuizată, apoi abandonată. Curtea a observat în trecut că PAC acordă sprijin pentru fermieri care cultivă astfel de turbării drenate³⁰. Un proiect de refacere a acestei zone, cu un cost total de 4,6 milioane de euro, a obținut un sprijin din partea UE (în afara PAC) de 3,9 milioane de euro.

Turbăriile drenate reprezintă o sursă de emisii de gaze cu efect de seră, dar, atunci când sunt refăcute, devin un absorbant de carbon. De asemenea, acestea absorb apa în timpul perioadelor cu precipitații abundente și rețin apa în perioadele de secetă.

Proiectul de refacere contribuie în mod eficace la adaptarea la schimbările climatice. Pe lângă faptul că permite reținerea apei, el ajută la îmbunătățirea biodiversității și a sănătății solului.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

³⁰ Raportul special nr. 16/2021: „Politica agricolă comună și clima – Jumătate din cheltuielile UE consacrate acțiunilor climatice sunt legate de agricultură, dar emisiile generate de acest sector nu sunt în scădere”.

Deficitul de apă: irigarea culturilor mari consumatoare de apă este în contradicție cu adaptarea la schimbările climatice

56 Dezvoltarea agriculturii a fost întotdeauna strâns legată de irigații. Noile condiții climatice – temperaturi mai ridicate și perioade prelungite de secetă – cresc incontestabil necesarul de apă pentru culturi, având în vedere perioada de vegetație mai lungă și o evapotranspirație mai mare (cantitatea totală de apă evaporată din transpirația plantelor și din sol). Există mai multe posibilități de adaptare la noile condiții climatice: dezvoltarea irigațiilor pentru a răspunde nevoilor suplimentare de apă, îmbunătățirea solului pentru a reține umiditatea și trecerea la culturi mai adaptate la noile condiții climatice (culturi care consumă mai puțină apă sau culturi de iarnă).

57 Corpurile de apă existente (râuri și ape subterane), apa de ploaie sau reutilizarea apei reciclate sunt surse alternative pentru irigații. UE sprijină irigațiile în principal prin intermediul FEADR, care poate finanța investiții în astfel de sisteme (echipamente, rețele și rezervoare). În plus, statele membre pot primi sprijin pentru anumite sectoare în cadrul Fondului european de garantare agricolă (fructe și legume, măslină și ulei de măslină, vin), din care pot finanța modernizarea sau instalarea de echipamente și rețele de irigații.

58 Începând din 2014, pot fi finanțate de UE doar îmbunătățiri ale instalațiilor de irigații existente, cu condiția ca economiile potențiale de apă să fie demonstrate în prealabil³¹. Eficiența instalațiilor nu înseamnă însă neapărat un consum de apă mai mic în ansamblu, dat fiind că noile suprafețe irigate și perioadele prelungite de secetă pot necesita resurse de apă suplimentare. Acestea riscă să contrabalanseze economiile de apă rezultate din modernizarea sistemelor de irigații existente³². De exemplu, în perioada 2010-2020, regiunea franceză Provence-Alpi-Coasta de Azur și-a extins suprafața irigată cu 26 %, ajungând la 125 700 de hectare. 20 % din suprafața agricolă utilizată este în prezent irigată.

³¹ Articolul 46 din [Regulamentul \(UE\) nr. 1305/2013](#) și articolul 74 din [Regulamentul \(UE\) 2021/2115](#).

³² [Raportul special nr. 20/2021](#): „Utilizarea sustenabilă a apei în agricultură: fondurile din partea PAC sunt susceptibile să promoveze mai degrabă o utilizare mai intensă decât una mai eficientă a apei, punctele 77 și 78.

59 Pentru perioada 2023-2027, 19 state membre intenționează să sprijine irigațiile în cadrul FEADR, prin 52 de intervenții diferite. 21 dintre intervenții vor sprijini extinderea sistemelor și a rezervoarelor de irigații. Curtea a identificat doar trei state membre [Belgia (regiunea Flandra), Bulgaria și Grecia] care intenționează să utilizeze sprijinul bazat pe suprafață în mod specific pentru culturi sau soiuri mai rezistente la schimbările climatice și/sau care consumă mai puțină apă. De exemplu, Grecia intenționează să sprijine utilizarea culturilor rezistente la secetă și trecerea de la culturile de vară, mari consumatoare de apă, la culturile de iarnă³³.

60 Curtea a analizat cinci proiecte de irigații și a constatat că:

- o trei proiecte au extins suprafața irigată, ceea ce riscă să crească consumul general de apă. Acest lucru nu este în concordanță cu obiectivul de reducere a consumului de apă. Prin urmare, aceste proiecte nu erau compatibile cu strategiile UE și nici cu cele naționale, în special în zonele unde există presiuni asupra resurselor de apă;
- o două proiecte nu au luat în considerare în mod suficient scenariile privind schimbările climatice pe termen mediu și lung în ceea ce privește precipitațiile și deficitul de apă. Autorizarea extracției de apă pe baza unor date climatice din trecut riscă să ducă la o utilizare necorespunzătoare a apei. De exemplu, un proiect FEADR a finanțat o analiză de monitorizare în legătură cu 16 rezervoare din regiunea Nouvelle-Aquitaine. Construcția rezervoarelor s-a bazat pe un studiu care a luat în considerare doar condițiile meteorologice din perioada 2000-2011, fără a ține seama de schimbările climatice din regiune, în special de reducerea disponibilității apei. În octombrie 2023, autorizația de construire a rezervoarelor a fost retrasă, deoarece acestea erau supradimensionate și exercitau o presiune sporită asupra corpurilor de apă din zonă, având în vedere condițiile climatice actuale și viitoare³⁴;
- o niciunul dintre proiecte nu impunea condiția ca practicile agricole să rețină umiditatea în sol pentru a reduce consumul de apă sau să se utilizeze culturi care consumă mai puțină apă.

³³ Eco-schema P1-31.1 din Grecia.

³⁴ Hotărârile [2101394](#) și [2102413](#).

61 Investițiile în irigații pot contribui la creșterea competitivității exploatațiilor agricole³⁵, fie printr-o producție sporită sau garantată, fie prin culturi cu o valoare adăugată mai mare (dar care necesită mai multă apă). **Caseta 7** ilustrează un posibil conflict între creșterea competitivității (culturi profitabile) și adaptarea la schimbările climatice (diminuarea dependenței de apă, care devine mai rară).

Caseta 7

Irigarea culturilor mari consumatoare de apă în contradicție cu adaptarea la schimbările climatice

Culturile de kiwi sunt mari consumatoare de apă, necesitând până la 2 000 m³ la hectar. Un nou proiect de irigații din regiunea franceză Nouvelle-Aquitaine a primit 110 064 de euro din FEADR pentru a construi un rezervor destinat irigației unei plantații de kiwi de cinci hectare.

Rezervorul este umplut iarna prin pomparea apei dintr-un râu supus deja unei presiuni semnificative generate de irigații.

Deși înțelege aspectul de competitivitate urmărit de proiect, Curtea consideră că acest proiect reprezintă un caz de adaptare inadecvată. Proiectul promovează metode de producție care nu sunt adaptate la noile condiții climatice, în loc să treacă la culturi care consumă mai puțină apă.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza informațiilor primite de autoritățile franceze.

62 Produsele recunoscute ca având calități specifice legate de metode tradiționale sau de zona geografică de producție prezintă oportunități, dar și provocări din perspectiva adaptării la schimbările climatice. Aceste produse pot fi etichetate ca având o „denumire de origine protejată” sau o „indicație geografică protejată”. Ele pot spori capacitatea de adaptare a regiunilor lor prin promovarea soiurilor și a raselor locale și mai rezistente sau prin ameliorarea sănătății solului. Un exemplu contrar este soiul „kiwi de l’Adour”, pentru care irigarea este obligatorie. Această cerință în materie de irigare nu ține seama de faptul că anumite caracteristici ale unei zone geografice, cum ar fi temperatura, precipitațiile sau tipul de sol, se pot modifica din cauza schimbărilor climatice. Astfel de cerințe pot încetini adaptarea la schimbările climatice în zonele respective.

³⁵ Articolul 6 litera (b) din [Regulamentul \(UE\) 2021/2115](#).

63 Un studiu finanțat de Comisie³⁶ subliniază că „în general, accentul se pune pe investițiile productive în stocarea apei (rezervoare) și în instalațiile și infrastructura de irigații ca răspuns la deficitul de apă și secetă. Ar fi putut fi prezentate și alte soluții, inclusiv sprijinirea și trecerea la tipuri de sol și de culturi care sunt mai rezistente la deficitul de apă și la secetă”. Având în vedere perioadele de secetă mai lungi și mai frecvente care amenință UE și presiunea asupra corpurilor de apă, Curtea consideră că irigațiile nu reprezintă un răspuns durabil la nevoile de adaptare a agriculturii. Soluțiile pe termen lung, cum ar fi schimbarea culturilor/soiurilor și adaptarea practicilor agricole la noile condiții climatice, nu sunt promovate suficient.

64 Colectarea și stocarea apei de ploaie și reutilizarea apelor uzate reciclate sunt surse de irigare mai sustenabile decât extracția excesivă a apelor subterane. Curtea a identificat o bună practică în Polonia, unde pot fi finanțate din PAC doar rezervoarele închise pentru reținerea apei pluviale, însă nu și proiecte care utilizează apele subterane pentru irigații.

Gestionarea pădurilor: adaptarea la schimbările climatice implică o diversificare a pădurilor

65 Schimbările climatice au diverse efecte asupra pădurilor din UE, afectând ecosistemele și biodiversitatea. Temperaturile mai ridicate influențează distribuția speciilor de arbori – unele specii pot dispărea, în timp ce altele pot deveni predominante. Modificările survenite în tiparul precipitațiilor afectează umiditatea solului, putând duce la secete și la un risc crescut de incendii forestiere. Ploile abundente reduc stabilitatea pădurilor și pot duce la alunecări de teren în regiunile montane. Toate aceste condiții de stres slăbesc copacii și îi fac mai puțin rezistenți la dăunători și boli³⁷.

³⁶ Comisia Europeană, *Mapping and Analysis of the CAP strategic plans*, 2023.

³⁷ *Climate change impacts on plant pathogens, food security and paths forward*.

66 UE sprijină silvicultura prin intermediul politicilor sale de dezvoltare rurală și de coeziune. În eșantionul său de 12 proiecte din domeniu, Curtea a inclus 7 proiecte de reîmpădurire sau de gestionare a pădurilor și 5 proiecte privind pregătirea în caz de incendii forestiere. Ea a ajuns la concluzia că toate proiectele de pregătire în caz de incendiu au îmbunătățit accesul pompierilor în păduri sau au dezvoltat un sistem de detectare timpurie a incendiilor. S-a constatat că în cazul a trei dintre cele șapte proiecte de reîmpădurire, în Estonia și în regiunea Nouvelle-Aquitaine, pădurile au fost replantate cu o singură specie și, în plus, s-au folosit speciile prezente înainte de distrugerea pădurii. De exemplu:

- o pădure de molid distrusă de furtuni în Estonia a fost replantată tot cu molid, care este cunoscut pentru faptul că are o rezistență scăzută la vânturile puternice³⁸;
- în regiunea Nouvelle-Aquitaine, peste 97 % din arborii utilizați pentru replantare erau pini maritimi, care sunt foarte rezistenți la deficitul și excesul de apă, dar sunt sensibili la incendiile forestiere și la vânt (se estimează că ambele fenomene se vor intensifica din cauza schimbărilor climatice).

Aceste proiecte nu au sporit capacitatea de adaptare a pădurilor, care se confruntă cu aceleași riscuri ca înainte. Prin urmare, proiectele nu erau în concordanță cu strategiile UE și nici cu cele naționale, care subliniază necesitatea de a diversifica pădurile.

67 În Austria, pădurea alpină oferă protecție împotriva pericolelor naturale, cum ar fi avalanșele, alunecările de teren, căderile de pietre și viiturile rapide. Austria investește în detectarea timpurie a dăunătorilor forestieri și încearcă să își diversifice pădurile prin introducerea unor specii indigene și străine mai rezistente. Aceste eforturi includ plantarea de specii adecvate la altitudini sau latitudini mai mari, pe baza condițiilor climatice optime pentru ele. *Caseta 8* descrie un proiect de reîmpădurire care constituie un model de bună practică.

³⁸ JRC, *Picea abies in Europe: distribution, habitat, usage and threats*.

Caseta 8

Reîmpădurirea cu un amestec de specii de arbori

În 2018, o pădure de molid în monocultură din Austria a fost infestată de gândaci de scoarță. S-au alocat 27 041 de euro din FEADR pentru replantarea pădurii cu specii precum fag, larice și brad duglas.

Scopul proiectului a fost de a spori adaptarea la schimbările climatice, deoarece pădurile formate dintr-un amestec de specii de arbori sunt mai rezistente la dăunători și mai reziliente la schimbările climatice decât pădurile alcătuite dintr-o singură specie.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană: reîmpădurire mixtă cu conifere (stânga) și foioase (dreapta).

68 Într-un raport anterior³⁹, Curtea a constatat că, în ansamblu, măsurile de dezvoltare rurală din perioada 2014-2022 nu au promovat suficient de mult diversitatea speciilor pentru reîmpădurire. În schimb, în cazul împăduririi, cerințele minime de mediu impuneau utilizarea unor specii de arbori rezistente la schimbările climatice sau plantarea unui amestec de specii de arbori⁴⁰. Or, în practică, aceste norme au fost interpretate ca permițând grupuri de monoculturi, cu îmbunătățiri limitate pentru biodiversitate și pentru adaptarea la schimbările climatice⁴¹. Curtea nu a găsit nicio mențiune în PAC 2023-2027 referitoare la o cerință de diversificare a pădurilor. Acest lucru înseamnă că monoculturile silvice pot fi finanțate de PAC, deși ele nu contribuie la adaptarea la schimbările climatice.

69 În Polonia, având în vedere presiunea semnificativă asupra resurselor de apă, este esențial să se protejeze zonele naturale de retenție a apei, să se colecteze apa pluvială și să se construiască rezervoare pentru a se adapta la condițiile climatice în schimbare. Recunoscând marele potențial al pădurilor pentru retenția apei⁴², Polonia a utilizat fonduri UE în acest scop (*caseta 9*). Curtea consideră că acest proiect ajută pădurile să se adapteze la noile condiții climatice.

³⁹ Raportul special nr. 21/2021: „Finanțarea din partea UE pentru biodiversitate și pentru schimbările climatice în pădurile din UE: rezultate pozitive, dar limitate”.

⁴⁰ Articolul 6 din Regulamentul delegat (UE) nr. 807/2014 al Comisiei.

⁴¹ Raportul special nr. 21/2021, punctele 56 și 57.

⁴² Raportul tehnic nr. 13/2015 al AEM, *Water-retention potential of Europe's forests – A European overview to support natural water-retention measures*.

Caseta 9

Iazuri de retenție în păduri

Un proiect de coeziune din Polonia a beneficiat de fonduri din partea UE în valoare de 37 de milioane de euro pentru a construi iazuri de retenție în pădurile montane.

Proiectul urmărea să reducă riscul de secetă prin prevenirea pierderilor de apă și prin combaterea eroziunii. De asemenea, acesta a consolidat ecosistemele forestiere.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană: iaz de retenție într-o pădure montană, Polonia.

Eroziunea costieră în zonele rurale: sunt necesare soluții pe termen lung

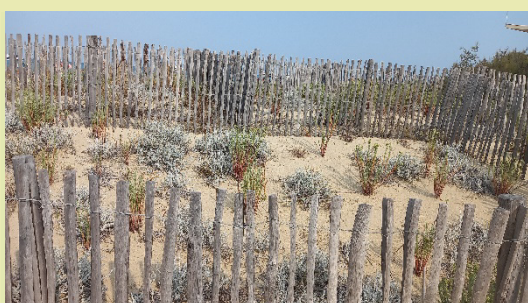
70 Dintre cele șase proiecte din eșantionul Curții care priveau protecția zonelor costiere, cinci au utilizat soluții bazate pe natură (refacerea și protecția dunelor de nisip, *caseta 10*), iar unul a constat în consolidarea unui dig. Curtea a constatat că toate aceste proiecte erau în concordanță cu strategiile UE și cu cele naționale. În ceea ce privește capacitatea lor de adaptare, Curtea consideră că cele cinci proiecte care au utilizat soluții bazate pe natură au avut un impact pozitiv. În schimb, renovarea unui dig existent la dimensiunile sale inițiale nu aducea suficientă valoare adăugată din perspectiva adaptării la schimbările climatice.

Caseta 10

Soluții bazate pe natură pentru combaterea eroziunii costiere

Două proiecte finanțate de FEDR în Franța și Polonia au sprijinit refacerea dunelor (Franța – 3,6 milioane de euro, din care 1,8 milioane de euro de la UE; Polonia – 17,3 milioane de euro, din care 14,7 milioane de euro de la UE).

Curtea consideră că aceste proiecte reprezintă o bună practică, deoarece promovează soluții bazate pe natură. Dunele asigură o retenție naturală a nisipului și permit o protecție eficientă împotriva eroziunii costiere.

Plaja Pampelonne – Franța

Peninsula Hel – Polonia

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

71 O soluție pentru gestionarea riscului de eroziune costieră este extinderea plajelor (prin adăugarea de nisip). Această tehnică mărește dimensiunea plajelor și ajută la menținerea turismului litoral. Extinderea plajelor este însă costisitoare, presupune o acțiune repetitivă și necesită multă muncă. Curtea a identificat un proiect în Franța care urmărea să refacă o dună de nisip și să mute clădirile amenințate de creșterea nivelului mării. Extinderea plajei a reprezentat 75 % din cheltuieli, adică 1,8 milioane de euro pe o perioadă de patru ani, dar a fost doar o soluție pe termen scurt. Fără un plan pe termen lung pentru a combate creșterea nivelului mării și fără o renaturalizare definitivă a dunelor, Curtea consideră că sprijinul UE pentru extinderea plajelor nu oferă o soluție durabilă, pe termen lung, la eroziunea costieră.

72 Relocarea clădirilor reprezintă o provocare majoră în gestionarea eroziunii costiere. În Polonia, legea nu permite ridicarea niciunei construcții pe dune, care acoperă 70 % din coasta poloneză. Legea franceză privind clima întărește dispozițiile legale pentru a facilita relocarea proprietăților aflate în pericol. Cu toate acestea, prețurile proprietăților continuă să fie mai mari în proximitatea mării. În Franța, cel puțin 50 000 de clădiri sunt amenințate de eroziunea costieră⁴³, ceea ce ridică întrebarea cine va plăti pentru relocarea clădirilor aflate în proprietate privată amenințate de eroziunea costieră.

Zonele montane: scăderea cantității de zăpadă reprezintă o provocare pentru turismul de schi

73 Curtea a analizat patru proiecte legate de zonele montane și a constatat că:

- toate cele patru proiecte erau în concordanță cu strategiile UE și cu cele naționale;
- un proiect de înlocuire a unui dispozitiv de declanșare a avalanșelor nu a crescut capacitatea de adaptare.

74 Studii recente confirmă faptul că, în cazul unei încălziri globale cu două grade peste nivelurile preindustriale⁴⁴, ar exista un risc foarte mare de zăpadă insuficientă în aproximativ jumătate din stațiunile de schi europene. Singurele excepții ar fi stațiunile aflate la peste 2 000 m altitudine. O încălzire globală de patru grade peste nivelurile preindustriale ar duce la un risc foarte ridicat de zăpadă insuficientă în aproape toate stațiunile de schi. Industria turismului abordează situația prin măsuri tehnice, cum ar fi producerea de zăpadă artificială. În Austria, de exemplu, aproximativ 70 % dintre părțile de schi sunt echipate cu sisteme de producere a zăpezii. Aceste sisteme măresc însă consumul de apă și de energie și, în consecință, amprenta de carbon.

⁴³ Informații provenite de la guvernul francez, 2022.

⁴⁴ *Climate change exacerbates snow-water-energy challenges for European ski tourism – 2023.*

75 Unele proiecte ale UE au primit finanțare pentru tunuri de zăpadă mai eficiente din punct de vedere energetic în cadrul programelor operaționale de promovare a competitivității. Curtea de Conturi a Franței a semnalat recent că producerea de zăpadă artificială riscă să conducă la o adaptare inadecvată, dat fiind că intensifică presiunea asupra utilizării apei și nu aduce decât o soluție pe termen scurt pentru a face față schimbărilor climatice⁴⁵.

76 Autoritățile regionale intervievate de Curte preconizează că diversificarea se va produce atunci când cantitatea de zăpadă va deveni insuficientă și costurile de exploatare prea mari pentru stațiunile de schi. Ele intenționează totuși să creeze stimulente pentru a investi în turismul local, „lent”, în ciclism, drumeții și alpinism. Aceste activități sunt considerate a fi sustenabile și distribuie turismul mai uniform pe tot parcursul anului, oferind o soluție pe termen lung pentru zonă.

⁴⁵ Raportul Curții de Conturi a Franței intitulat *Les stations de montagne face au changement climatique*, 2024.

Concluzii și recomandări

77 Curtea concluzionează că există un cadru de adaptare solid la nivelul UE, dar că punerea în practică prezintă puncte slabe și lacune. Raportarea nu dispune de indicatori comuni pentru măsurarea progreselor înregistrate în vederea asigurării rezilienței la schimbările climatice până în 2050, astfel încât utilitatea sa pentru urmărirea progreselor și pentru sprijinirea deciziilor politice viitoare este limitată. Există provocări în ceea ce privește urmărirea finanțării legate de adaptarea la schimbările climatice, ceea ce face dificilă evaluarea impactului acesteia. Din eșantionul de 36 de proiecte al Curții, 19 au abordat în mod eficace riscurile climatice, 13 au avut un impact redus sau chiar niciunul asupra capacității de adaptare, iar 2 ar putea avea ca rezultat o adaptare inadecvată. Din cauza acestor deficiențe, există riscul ca politica și acțiunile UE de adaptare să nu țină pasul cu schimbările climatice. Acest lucru riscă să afecteze capacitatea UE de a atinge reziliența climatică până în 2050.

78 Curtea a remarcat că, în ansamblu, cadrul UE pentru politica de adaptare este solid (punctele **16-20**), dar că statele membre utilizau uneori date științifice depășite. Toate statele membre incluse în eșantionul Curții fie au subestimat costul măsurilor de adaptare în strategiile sau planurile lor, fie au omis cu totul aceste costuri (punctele **21-24**).

79 Cadrele naționale privind adaptarea au fost susținute de o evaluare a riscurilor și erau în concordanță cu strategia de adaptare a UE. Cu toate acestea, Curtea a constatat că prioritățile planurilor regionale/sectoriale erau uneori incompatibile cu cele ale strategiilor sau ale planurilor UE/naționale, în special în ceea ce privește agricultura și silvicultura. De exemplu, obiectivul de creștere a suprafețelor irigate ar putea fi incompatibil cu obiectivul de reducere a consumului de apă (punctele **25-30**).

80 De asemenea, Curtea a constatat că raportarea privind adaptarea era în mare parte descriptivă și nu furniza date cuantificabile. Prin urmare, raportarea a fost insuficientă pentru a permite o evaluare a progreselor înregistrate în materie de adaptare la schimbările climatice în statele membre (punctele **31-35**).

Recomandarea 1 – Îmbunătățirea raportării cu privire la adaptarea la schimbările climatice

Comisia ar trebui:

- (a) să consolideze cerința de raportare privind adaptarea pentru a include indicatori și criterii comune de măsurare a progreselor;
- (b) să lucreze împreună cu statele membre pentru a remedia punctele slabe identificate în raportările lor privind adaptarea la schimbările climatice.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: martie 2027.

81 În cele 4 state membre care au făcut obiectul auditului Curții, majoritatea respondenților din cele 400 de municipalități participante la anchetă nu știau de existența unor strategii și planuri de adaptare la schimbările climatice. Doar 16 % dintre ele elaboraseră un plan local de adaptare, iar acest lucru le limita capacitatea de a aborda schimbările climatice (punctele **36-40**). UE pune la dispoziție instrumente, date și cunoștințe utile privind adaptarea la schimbările climatice. Din ancheta Curții a reieșit însă că marea majoritate a comunităților locale nu cunoșteau instrumentele UE și nu le foloseau (punctele **41-43**).

Recomandarea 2 – O mai bună utilizare a instrumentelor UE

Cu scopul de a ajunge la comunitățile locale în mod mai concret, Comisia ar trebui:

- (a) să propună instrumente practice și simple adresate comunităților locale (de exemplu, evaluarea riscurilor locale, opțiuni de finanțare, bune practici de adaptare) și să le pună la dispoziție în toate limbile oficiale ale UE pe platforma CLIMATE-ADAPT;
- (b) să colaboreze cu statele membre pentru a încorpora și a promova mai bine instrumentele și inițiativele UE (platforma CLIMATE-ADAPT, Convenția primarilor) în cadrul platformelor naționale și regionale de adaptare la schimbările climatice.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: decembrie 2026.

82 Întrucât adaptarea la schimbările climatice este un domeniu transversal, finanțarea relevantă din partea UE este repartizată în cadrul mai multor politici diferite ale UE, cum ar fi cele privind agricultura, coeziunea și cercetarea. Prin urmare, este în general dificil să se identifice ce proiecte sunt relevante pentru adaptarea la schimbările climatice. Acest lucru se explică prin faptul că obiectivele de adaptare la schimbările climatice trebuie să coexiste cu alte obiective, cum ar fi competitivitatea sau dezvoltarea regională, ceea ce ar putea duce la o adaptare inadecvată. În cadrul bugetului pentru cercetare, o misiune UE specifică și ambițioasă a fost consacrată de Comisie adaptării la schimbările climatice. Curtea a observat că aceasta a înregistrat progrese satisfăcătoare, dar îndeplinirea obiectivelor misiunii era amenințată de lipsa de claritate în ceea ce privește asigurarea fondurilor suplimentare necesare (punctele [44-52](#)).

83 Curtea a concluzionat că cea mai mare parte (53 %) dintre cele 36 de proiecte pe care le-a selectat au abordat în mod eficace riscurile climatice, însă 42 % dintre acestea au avut un impact redus sau chiar niciunul asupra capacității de adaptare. În cazul celorlalte proiecte, era prea devreme pentru a formula concluzii (a se vedea punctul [53](#)). Curtea a identificat proiecte referitoare la inundații, la eroziunea costieră și la irigații care utilizau doar date istorice, și nu scenarii climatice viitoare. De asemenea, s-a observat că, în cadrul PAC, irigațiile au reprezentat soluția preferată pentru adaptarea practicilor agricole, ceea ce poate avea ca rezultat o adaptare inadecvată (a se vedea punctele [54-64](#)). Curtea a observat bune practici de gestionare a pădurilor în ceea ce privește creșterea rezilienței la schimbările climatice prin intermediul iazurilor de retenție și al diversificării pădurilor. Plantarea unei singure specii în păduri continua însă să beneficieze de sprijin (a se vedea punctele [65-69](#)). Soluțiile bazate pe natură au avut un impact pozitiv asupra eroziunii costiere. Curtea a ajuns la concluzia că soluțiile costisitoare, dar pe termen scurt, cum ar fi extinderea plajelor, nu aduc o valoare adăugată prea mare dacă nu se iau în considerare și soluții pe termen lung, cum ar fi relocarea (a se vedea punctele [70-72](#)). Această observație se aplică și pentru zonele de munte, unde tunurile de zăpadă pot intensifica presiunea asupra utilizării apei și aduc doar o soluție pe termen scurt la problema schimbărilor climatice (punctele [73-76](#)).

Recomandarea 3 – Pregătirea pentru viitor a finanțării UE destinate adaptării la schimbările climatice

Comisia ar trebui:

- (a) să furnizeze orientări cu privire la acțiunile relevante pentru adaptarea la schimbările climatice și să ofere statelor membre exemple de proiecte care au ca rezultat o adaptare inadecvată;
- (b) să consolideze promovarea soluțiilor pe termen lung de adaptare la schimbările climatice pentru toate proiectele relevante finanțate de UE și să evalueze necesitatea de a se introduce condiții de eligibilitate care să țină seama de condițiile climatice viitoare;
- (c) să propună orientări privind imunizarea la schimbările climatice pentru investițiile în agricultură și să evalueze necesitatea unor noi condiții de eligibilitate pentru măsurile în sectorul forestier, cu scopul de a evita acordarea de finanțare pentru pădurile alcătuite dintr-o singură specie.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: decembrie 2026.

Prezentul raport a fost adoptat de Camera I, condusă de doamna Joëlle Elvinger, membră a Curții de Conturi, la Luxemburg, în ședința sa din 3 iulie 2024.

Pentru Curtea de Conturi

Tony Murphy
Președinte

Anexă

Anchetă privind adaptarea la schimbările climatice

Principalul obiectiv al anchetei Curții a fost de a colecta informații reprezentative și actualizate despre expunerea municipalităților la fenomene extreme provocate de schimbările climatice, despre nevoile municipalităților pentru a se putea adapta la impactul acestor fenomene, despre strategiile pe care le folosesc deja și despre cunoștințele lor privind strategiile, planurile și instrumentele regionale, naționale și europene pentru a facilita adaptarea.

Cum a avut loc ancheta

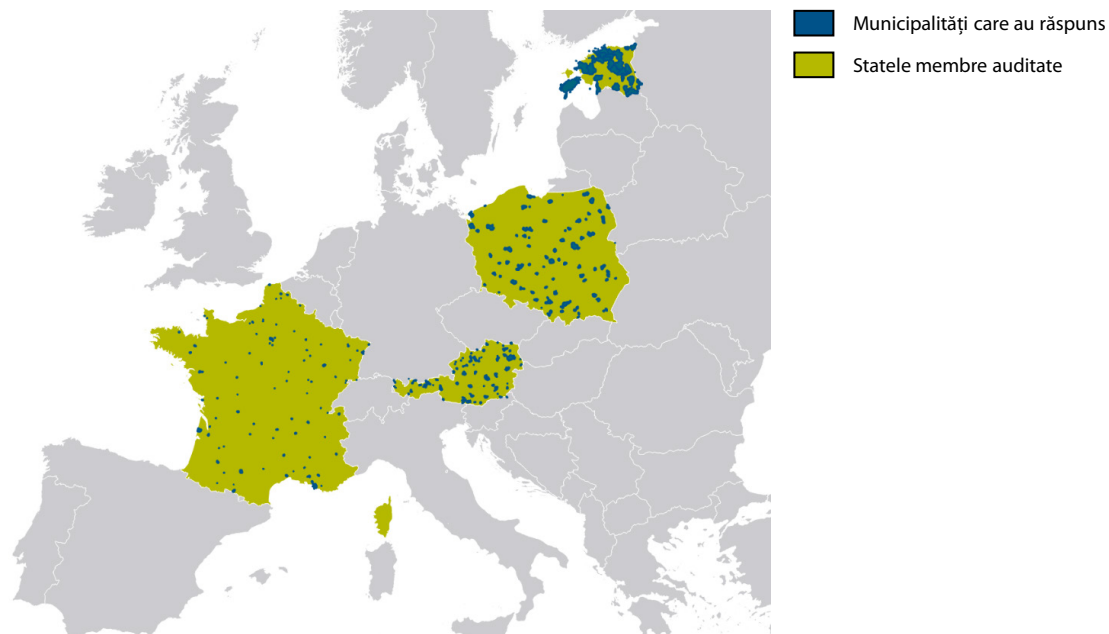
Curtea a realizat ancheta în perioada septembrie-decembrie 2023. Chestionarul a fost trimis la 400 de municipalități situate în cele 4 state membre care au făcut obiectul auditului: Austria (113), Estonia (56), Franța (117) și Polonia (114). Dimensiunea eșantionului a fost suficient de mare pentru a fi reprezentativ la nivel național, cu condiția ca cel puțin 75 % dintre municipalitățile din fiecare stat membru să fi răspuns la anchetă. Municipalitățile au fost selectate aleatoriu.

Eșantionul a fost organizat în cinci grupuri de municipalități în funcție de dimensiunea populației: 1) dimensiune mare – mai mult de 200 000 de locuitori; 2) dimensiune medie – între 40 000 și 200 000 de locuitori; 3) dimensiune mică – între 5 000 și 40 000 de locuitori; 4) dimensiune foarte mică – între 200 și 5 000 de locuitori; 5) dimensiune infimă – mai puțin de 200 de locuitori. Au fost incluse în eșantion capitalele tuturor celor patru state membre auditate.

Rata de răspuns

Curtea a primit un total de 318 răspunsuri, rata de răspuns fiind deci de 79,5 % (Austria: 80 %; Estonia: 75 %; Franța: 82 %; Polonia: 80 %). Rezultatele acestei anchete sunt reprezentative din punct de vedere statistic. **Figura 13** indică municipalitățile care au răspuns la anchetă.

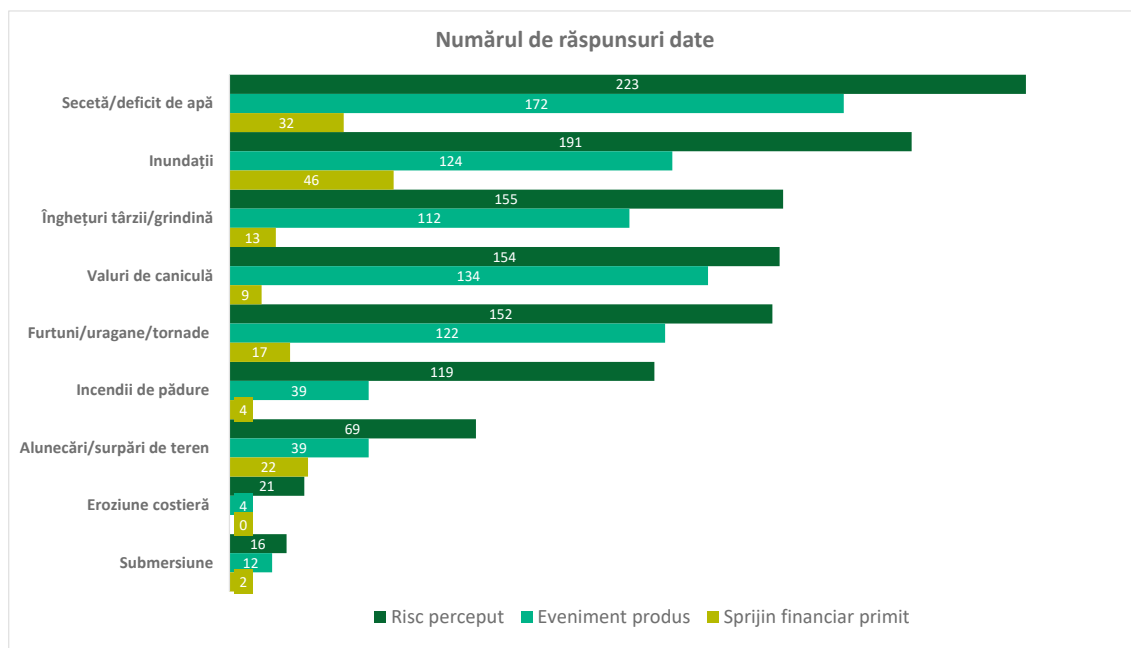
Figura 13 – Harta cu municipalitățile care au răspuns la anchetă

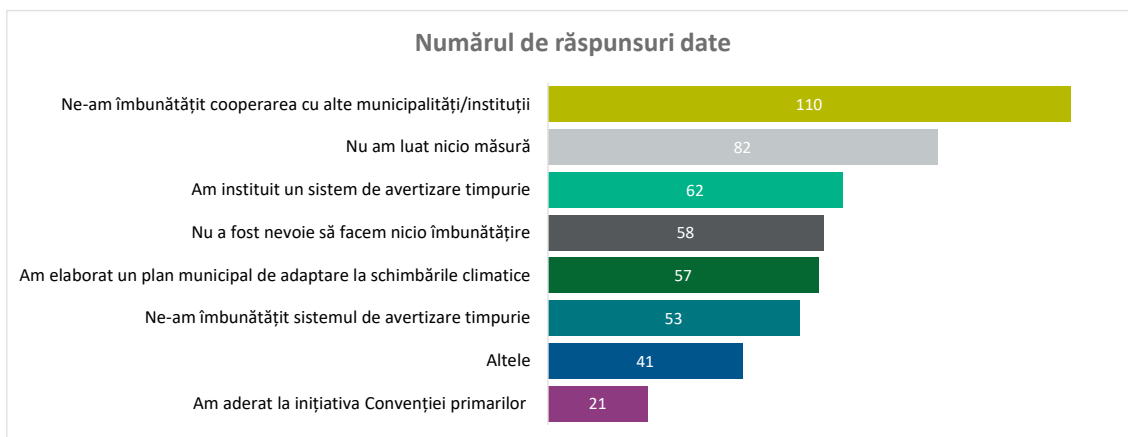
Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Principalele întrebări și rezultate ale anchetei

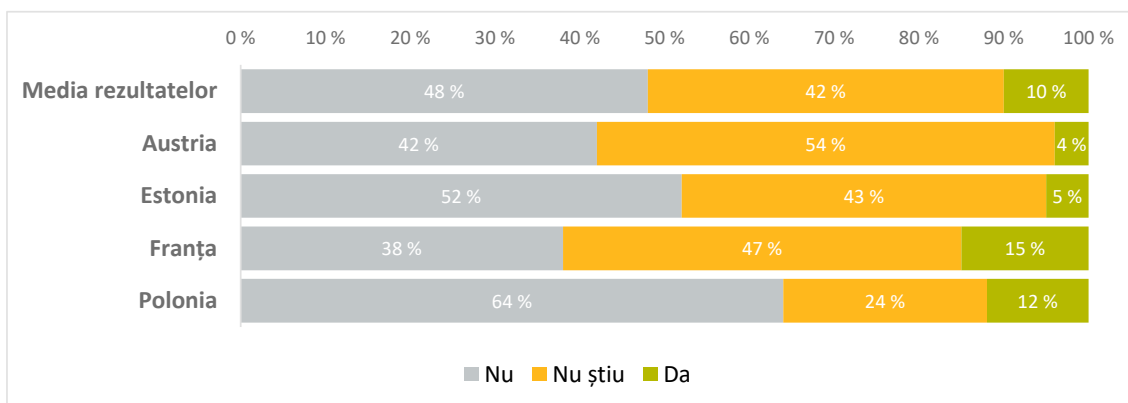
- (1) Este municipalitatea dumneavoastră expusă la fenomene/riscuri provocate de schimbările climatice? A fost municipalitatea dumneavoastră expusă la fenomene extreme provocate de schimbările climatice în ultimii 5 ani? Dacă da, ați beneficiat de sprijin financiar public?

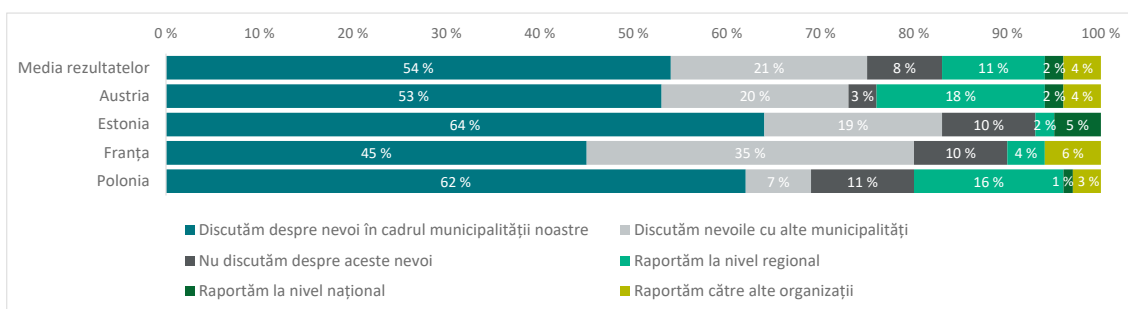
(2) Ați întreprins vreo acțiune de când s-au produs aceste fenomene extreme?

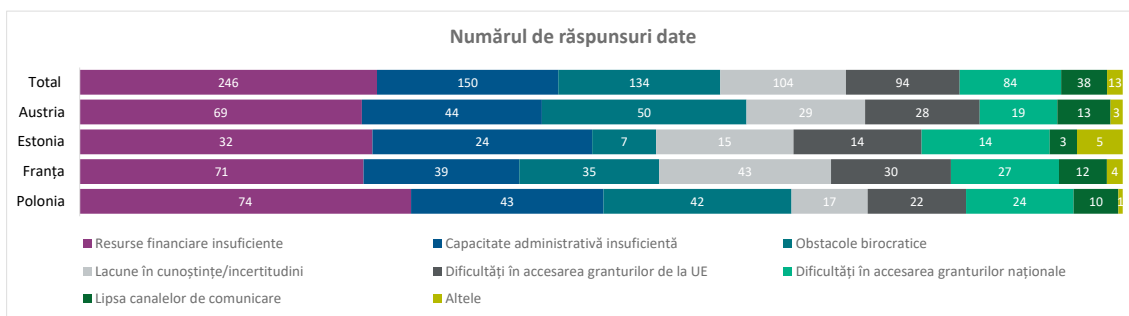
(3) Municipalitatea dumneavoastră face parte din Convenția primarilor?

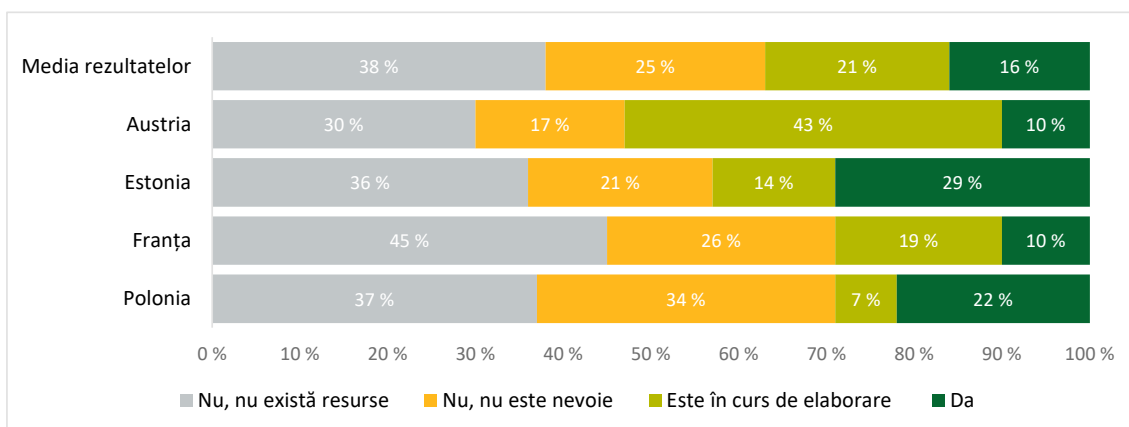
(4) Cum abordați problemele locale legate de nevoile de adaptare la schimbările climatice?

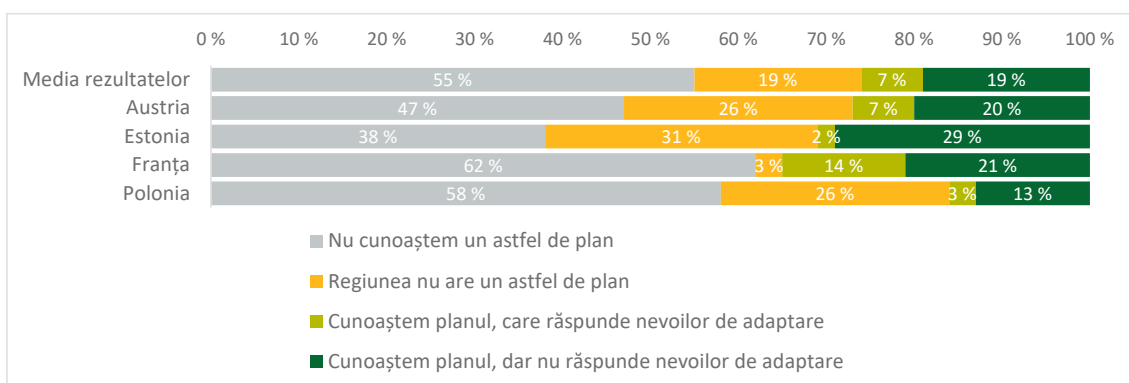
(5) Cu ce obstacole se confruntă municipalitatea dumneavoastră pentru a răspunde nevoilor de adaptare la schimbările climatice?

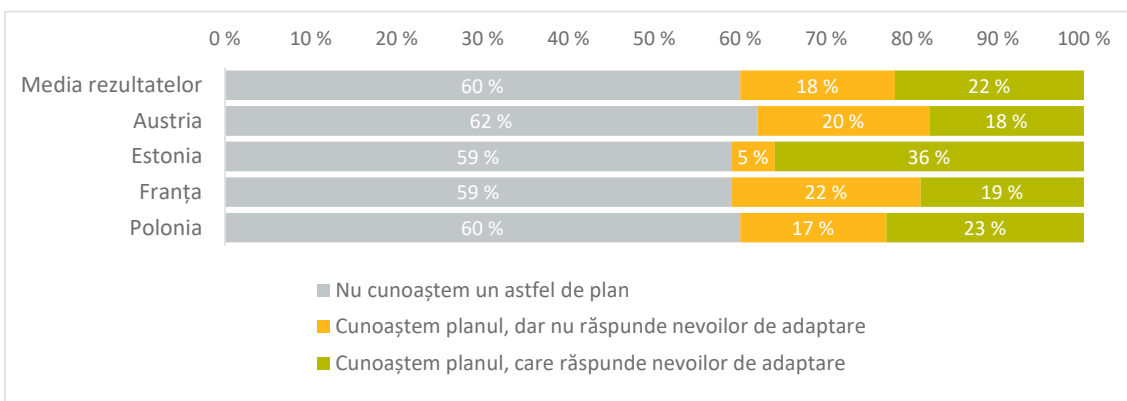
(6) Are municipalitatea dumneavoastră un plan local de adaptare?

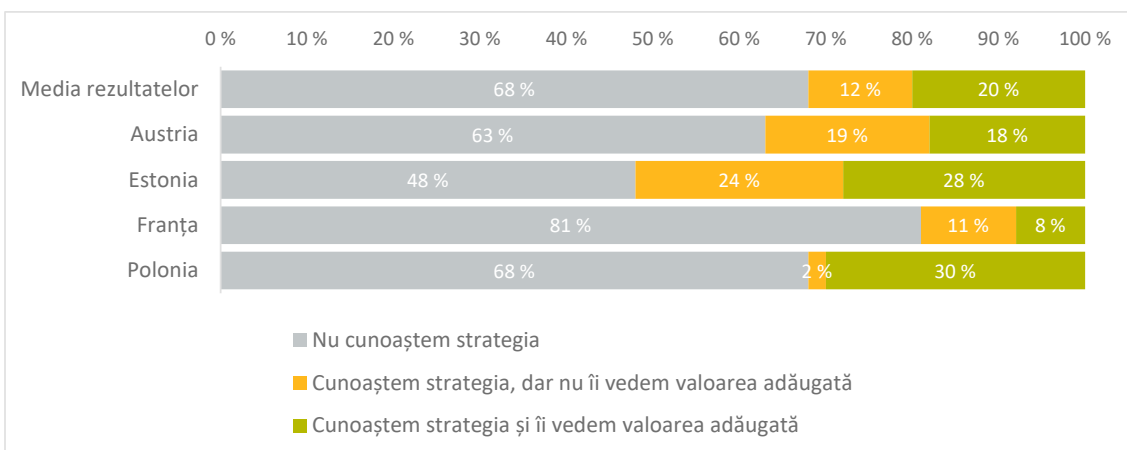
(7) (a) Municipalitatea dumneavoastră cunoaște planul de adaptare al regiunii din care faceți parte și acest plan răspunde nevoilor de adaptare ale municipalității?

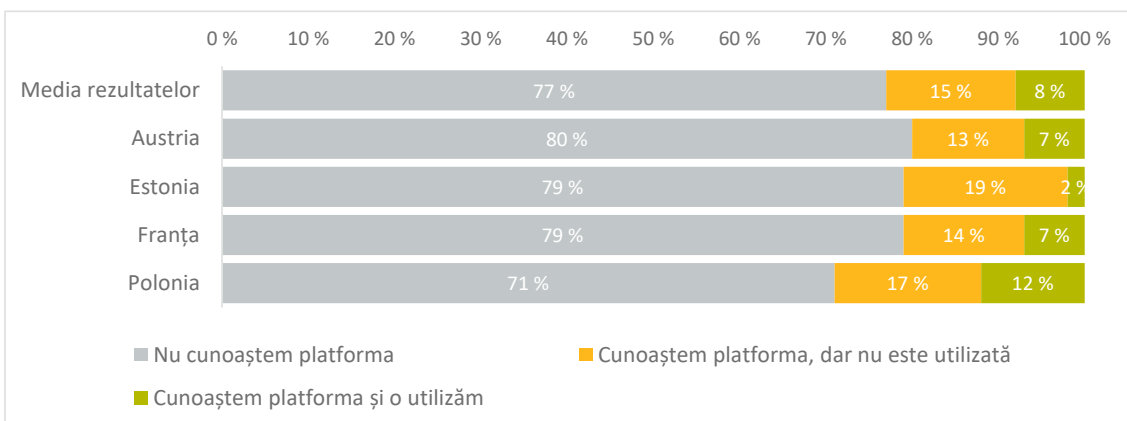
(b) Municipality do you know the adaptation plan at the national level?

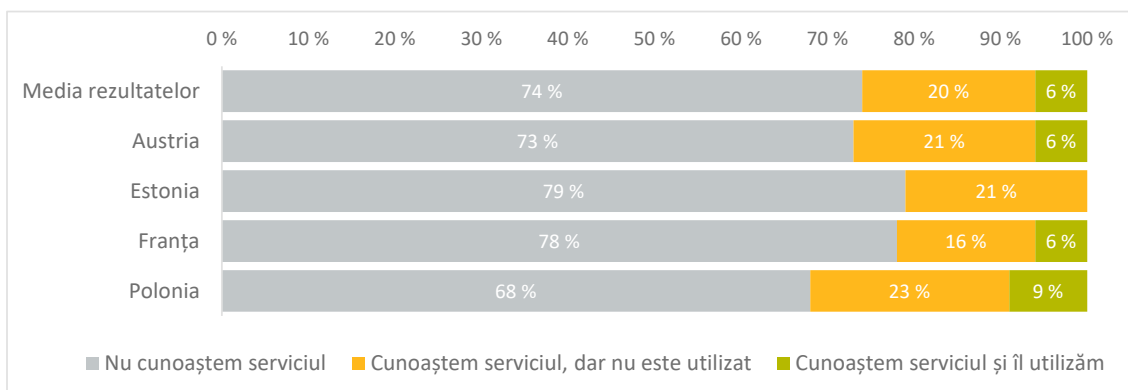
(c) Municipality do you know the EU adaptation strategy? Do you see the added value of it?

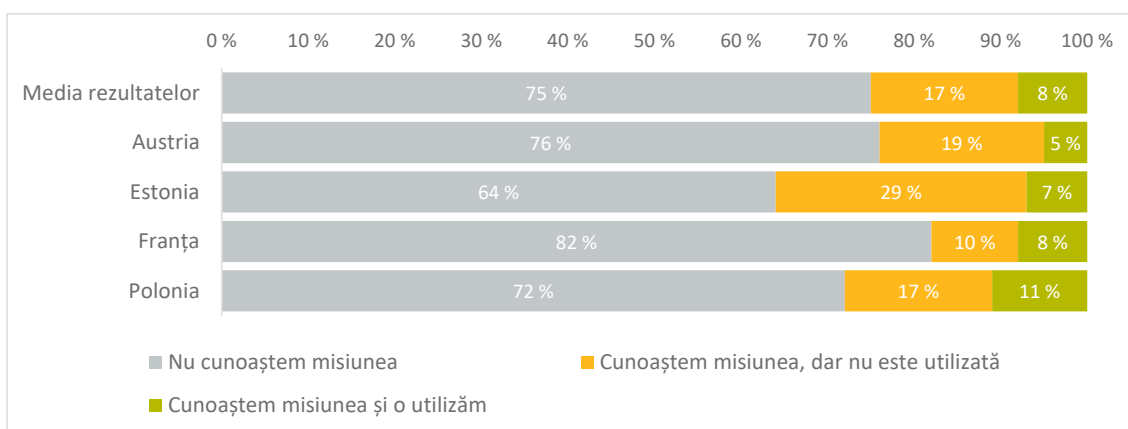
(8) (a) Municipality do you know the Climate-ADAPT platform and use it?

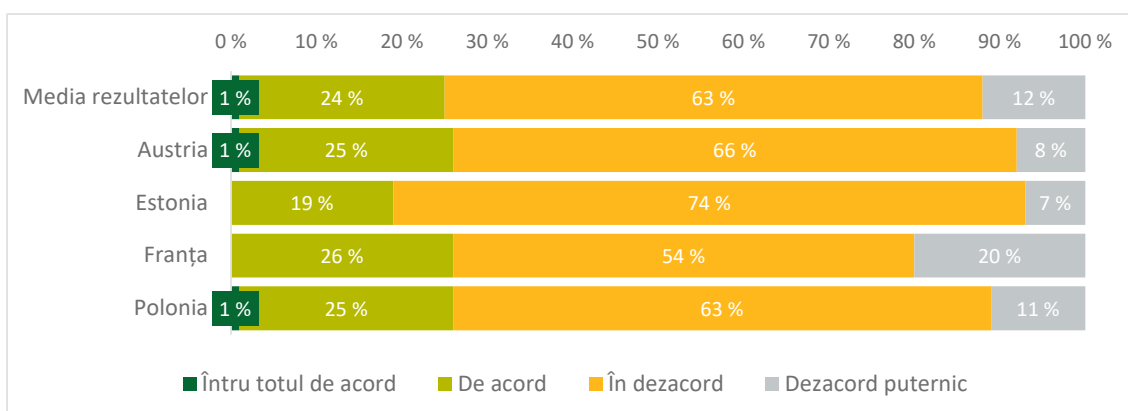
(b) Municipality do you know the Copernicus program and use it?

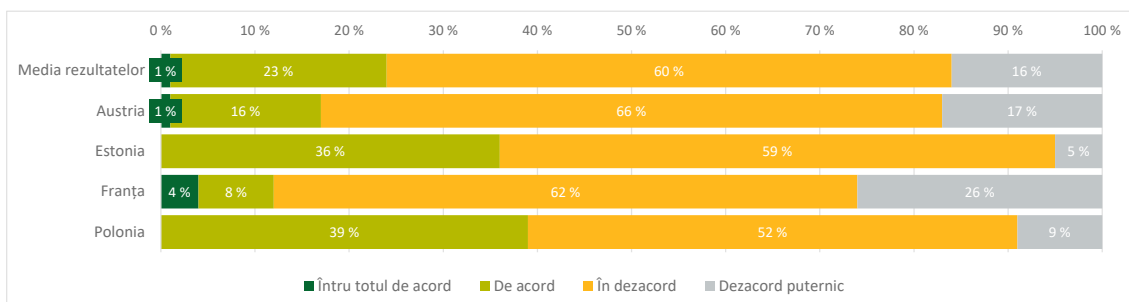
(c) Municipality do you know the EU Mission portal for adaptation to climate change and use it?

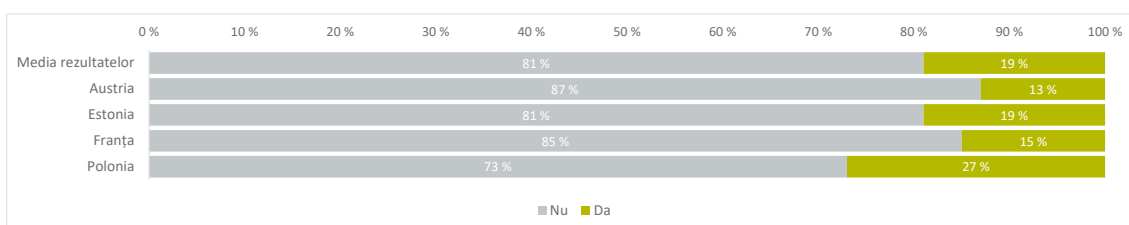
(9) „Public financial support for adaptation measures/projects is satisfactory and meets our needs.” Do you agree with this statement?

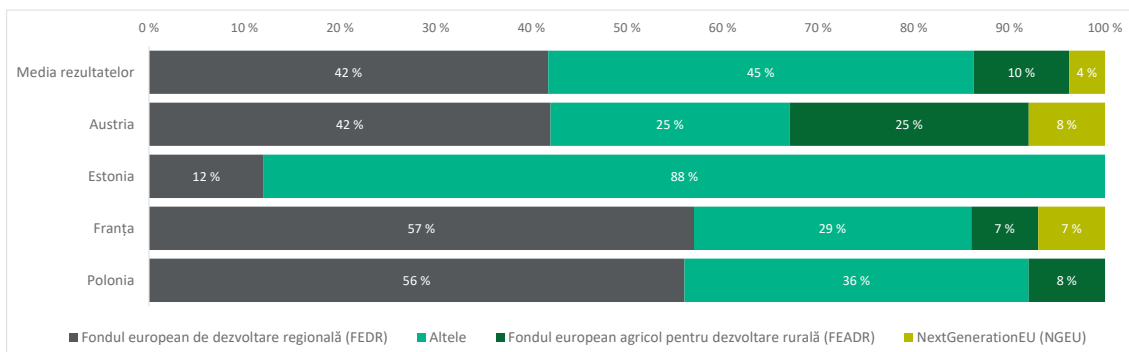
(10) „Informațiile disponibile cu privire la finanțarea UE pentru proiecte de adaptare la schimbările climatice sunt suficiente.” Sunteți de acord cu această afirmație?

(11) (a) A beneficiat municipalitatea dumneavoastră de fonduri UE pentru o măsură/proiect de adaptare în ultimii 5 ani?

(b) Dacă da, din ce sursă?

Acronime

AEM: Agenția Europeană de Mediu

FEADR: Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală

FEDR: Fondul european de dezvoltare regională

IPCC: Grupul Interguvernamental privind Schimbările Climatice

JRC: Centrul Comun de Cercetare

LEADER: *Liaison entre actions de développement de l'économie rurale* – Legături între acțiuni de dezvoltare a economiei rurale

MRR: Mecanismul de redresare și reziliență

PAC: politica agricolă comună

Glosar

Adaptare la schimbările climatice: adaptarea sistemelor naturale sau umane ca răspuns la stimulii climatici reali sau preconizați ori la efectele acestora, care atenuează prejudiciile sau valorifică oportunitățile benefice [al patrulea raport de evaluare al IPCC (AR4), 2007].

Capacitate de adaptare: potențialul sau capacitatea unui sistem, a unei regiuni sau a unei comunități de a se adapta la efectele sau la impacturile schimbărilor climatice.

Copernicus: sistemul UE de observare și de monitorizare a Pământului, care colectează și prelucrează date de la sateliți și de la senzori terestri pentru a furniza informații de mediu și informații cu implicații pentru securitate.

IPCC (Grupul interguvernamental privind schimbările climatice): organismul Națiunilor Unite care pregătește rapoarte de evaluare cuprinzătoare privind stadiul cunoștințelor științifice, tehnice și socioeconomice referitoare la schimbările climatice.

LIFE: instrumentul financiar care sprijină punerea în aplicare a politicii climatice și de mediu a UE prin cofinanțarea de proiecte în statele membre.

Orizont 2020: programul de finanțare pentru cercetare și inovare al UE din perioada 2014-2020.

Orizont Europa: programul de finanțare pentru cercetare și inovare al UE din perioada 2021-2027.

Platforma Climate-ADAPT: o platformă pentru colectarea și schimbul de informații privind adaptarea la schimbările climatice în Europa.

Reziliență la schimbările climatice: capacitatea de a se pregăti pentru efectele schimbărilor climatice, de a-și reveni în urma acestora și de a se adapta la ele.

Schimbările climatice: orice modificare a climei în timp, fie că se datorează variabilității naturale, fie ca urmare a activității umane (IPCC AR4, 2007).

Soluții bazate pe natură: soluții inspirate și sprijinite de natură, care sunt eficiente din punctul de vedere al costurilor, oferă simultan beneficii de mediu, sociale și economice și contribuie la consolidarea rezilienței (Comisia Europeană).

Răspunsurile Comisiei

<https://www.eca.europa.eu/ro/publications/sr-2024-15>

Calendar

<https://www.eca.europa.eu/ro/publications/sr-2024-15>

Echipa de audit

Rapoartele speciale ale Curții de Conturi Europene prezintă rezultatele auditurilor sale cu privire la politicile și programele UE sau la diverse aspecte legate de gestiune aferente unor domenii bugetare specifice. Curtea de Conturi Europeană selectează și concepe aceste sarcini de audit astfel încât impactul lor să fie maxim, luând în considerare riscurile la adresa performanței sau a conformității, nivelul de venituri sau de cheltuieli implicat, evoluțiile viitoare și interesul politic și public.

Acest audit al performanței a fost efectuat de Camera de audit I – Utilizarea durabilă a resurselor naturale, condusă de doamna Joëlle Elvinger, membră a Curții de Conturi Europene. Auditul a fost condus de domnul Klaus-Heiner Lehne, membru al Curții de Conturi Europene, asistat de Thomas Arntz, șef de cabinet, și Marc-Oliver Heidkamp, atașat în cadrul cabinetului; Ramona Bortnowschi, manager principal; Céline Ollier, coordonatoare; Angelika Zych, coordonatoare adjunctă; Irina Flat, Liia Laanes și Jarosław Śmigiel, auditori; Wesley Reverdy, stagiar; Alexandra Damir-Bînzaru și Marika Meisenzahl au asigurat sprijin pentru concepția grafică.

De la stânga la dreapta: Irina Flat, Liia Laanes, Ramona Bortnowschi, Céline Ollier, Thomas Arntz, Klaus-Heiner Lehne, Marc-Oliver Heidkamp, Wesley Reverdy, Jarosław Śmigiel, Angelika Zych.

DREPTURI DE AUTOR

© Uniunea Europeană, 2024

Politica Curții de Conturi Europene referitoare la reutilizare este definită în [Decizia nr. 6-2019 a Curții de Conturi Europene](#) privind politica în materie de date deschise și reutilizarea documentelor.

Cu excepția cazului în care se precizează altceva (de exemplu, într-o mențiune separată indicând drepturile de autor), conținutul elaborat de Curtea de Conturi Europeană pentru care UE deține drepturile de autor face obiectul licenței [Creative Commons Atribuire 4.0 Internațional \(CC BY 4.0\)](#). Prin urmare, ca regulă generală, reutilizarea este autorizată cu condiția menționării adecvate a autorilor și a indicării eventualelor modificări. Reutilizatorul conținutului elaborat de Curtea de Conturi Europeană nu poate altera sensul sau mesajul inițial. Curtea de Conturi Europeană nu răspunde pentru eventualele consecințe ale reutilizării.

Este necesar să obțineți o permisiune suplimentară în cazul în care un anumit conținut prezintă persoane fizice ce pot fi identificate, de exemplu, în cazul fotografiilor în care apar membri ai personalului Curții de Conturi Europene sau în cazul în care conținutul include lucrări ale unor terți.

Dacă se obține o astfel de permisiune, ea anulează și înlocuiește permisiunea de natură generală menționată mai sus și va indica în mod clar eventualele restricții de utilizare.

Pentru a utiliza sau a reproduce un conținut pentru care UE nu deține drepturile de autor, poate fi necesar să obțineți o permisiune în acest sens direct de la titularii drepturilor de autor.

Figura 10 – Logouri: © [Copernicus Climate Change Service](#), © Climate ADAPT, © Covenant of Mayors for Climate & Energy Europe.

Programele informatice sau documentele care fac obiectul unor drepturi de proprietate industrială, cum ar fi brevetele, mărcile, desenele și modelele înregistrate, logourile și denumirile, sunt excluse din politica Curții de Conturi Europene referitoare la reutilizare.

Familia site-urilor instituționale ale Uniunii Europene care sunt incluse în domeniul europa.eu oferă linkuri către site-uri terțe. Deoarece Curtea de Conturi Europeană nu are control asupra acestor site-uri, sunteți încurajați să verificați politica aplicată de ele în ceea ce privește respectarea vieții private și drepturile de autor.

Utilizarea logoului Curții de Conturi Europene

Logoul Curții de Conturi Europene nu poate fi utilizat fără acordul prealabil al Curții de Conturi Europene.

HTML	ISBN 978-92-849-2647-3	ISSN 1977-5806	doi:10.2865/509165	QJ-AB-24-015-RO-Q
PDF	ISBN 978-92-849-2599-5	ISSN 1977-5806	doi:10.2865/158	QJ-AB-24-015-RO-N

Fenomenele climatice extreme, cum ar fi valurile de caniculă, seceta și inundațiile, sunt din ce în ce mai frecvente. Nevoia de adaptare la aceste condiții climatice este urgentă și reală. Curtea de Conturi Europeană a evaluat cadrul UE de adaptare la schimbările climatice, căutând să afle cum a fost abordat impactul acestora de către o serie de proiecte de adaptare finanțate de UE. S-a constatat că, în ansamblu, cadrul UE pentru politica de adaptare era unul solid, dar că în implementarea sa existau deficiențe și lacune. Majoritatea proiectelor auditate de Curte au abordat în mod eficace riscurile climatice, dar unele nu au avut decât un impact redus sau chiar niciunul din perspectiva creșterii capacității de adaptare, iar unele proiecte ar putea să aibă ca rezultat o adaptare inadecvată. Curtea formulează recomandări de îmbunătățire a raportării și a schimbului de cunoștințe cu privire la adaptarea la schimbările climatice. Ea recomandă și ca toate proiectele relevante finanțate de UE să fie adaptate la condițiile climatice actuale și viitoare.

Raport special al Curții de Conturi Europene prezentat în temeiul articolului 287 alineatul (4) al doilea paragraf TFUE.

CURTEA DE
CONTURI
EUROPEANĂ

Oficiul pentru Publicații
al Uniunii Europene

CURTEA DE CONTURI EUROPEANĂ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBURG

Tel. +352 4398-1

Întrebări: eca.europa.eu/ro/contact

Website: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors